

Turistický magazín

ročník XI., září 2017

ZDARMA

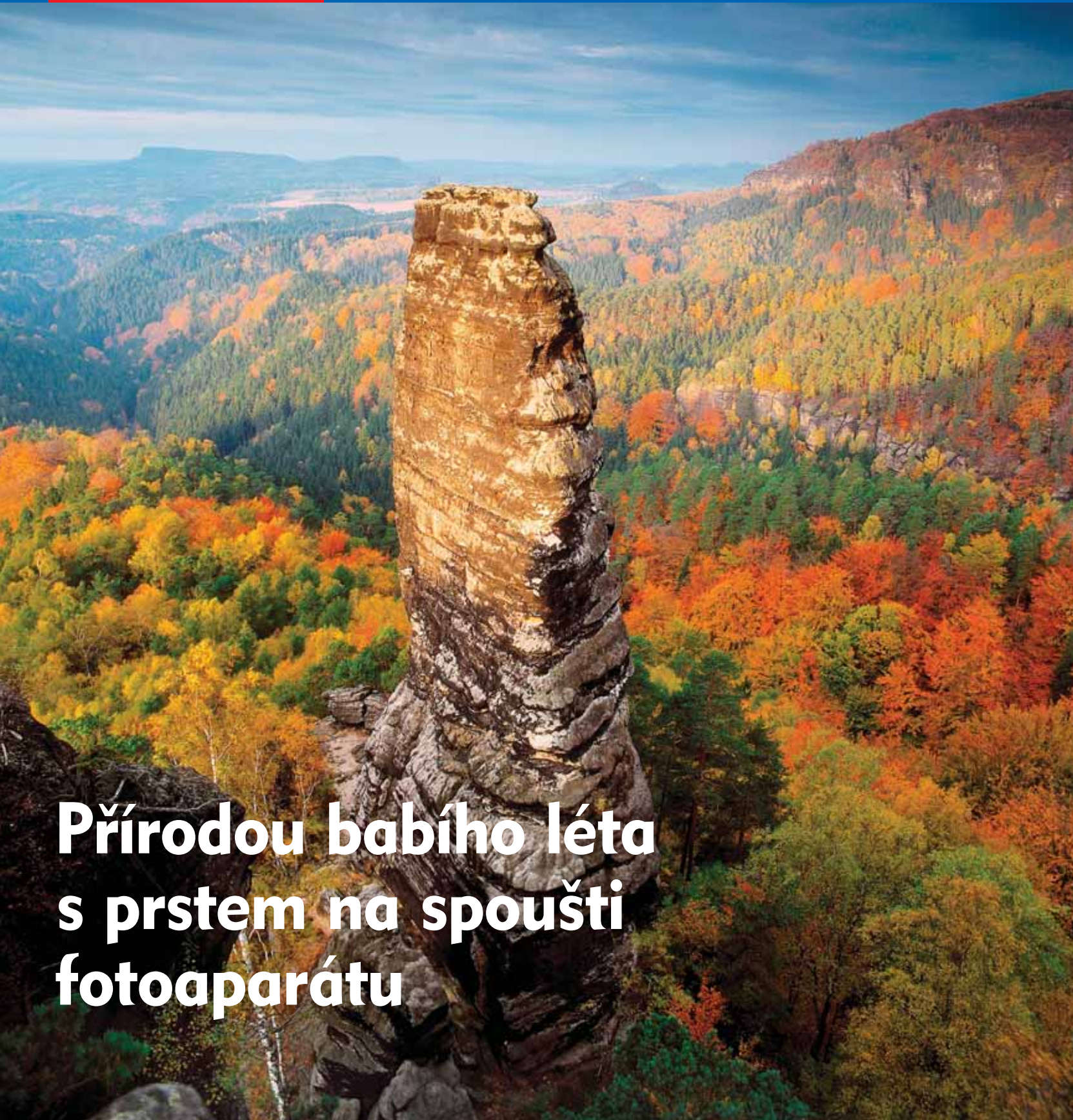
KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

*Člověk ještě není
dost dokonalý ani
dost slušný, aby
měl právo žít na
něčem tak krásném,
jako je země.*

-Karel Čapek-

**Přírodou babího léta
s prstem na spoušti
fotoaparátu**

kultura.
klasterec.cz

KLÁŠTERECKÉ PROMENÁDY

09 | 09 | 2017

Lázně Evženie

Malá scéna

13:00 **Hrátky s Tomem**
Hnedle vedle

14:20 **Dámy Pacifiku**
Helena Maršálková, Marcela Voborská

16:10 **Dětský kabaret**
Hnedle vedle

18:00 **Pepa Štross a syn**

19:50 **Muzika občas**

Velká scéna

13:30 **Chai**

15:10 **Turbo**

17:00 **Support Lesbiens**

18:50 **Marek Ztracený**

20:40 **Eddie Stoilow**

22:30 **Xindl X**

Milí čtenáři,
sedím si tak pod do-
zrávajícím plody jabloně
domácí a co čert nechce,
hlava mě až zabolí z myš-
lenky, která mě napadne.
Ztratily se děti! Vyděšeně
se rozhlížím, ale děti ne-
vidím. Nehrají si na ulici
ani na návsi, ani u lesa
nebo u vody. Že by ne-
fungovala tradiční prázd-
ninová odkladiště? Když se lépe rozhlédnu, vidím

jen skupinku náctiletých, jak posedávají na návsi na zastávce autobusu a oddávají se slasem zakázaného ovoce. Pak mi to ale dojde. Děti se možná ukrývají před světem za hradbou monitorů svých počítačů. Škoda! Bez dětí, co si hrají venku, je venku jen větší smutno. Pro jistotu se ale ještě zajdu 4. září podívat před nějakou základní školu. Co když se děti opravdu ztratily, stejně jako kdysi kocour Mikeš?

Ale co, být svět dokonalý, tak vůbec není. Proto také škola začíná v září, a ne v lednu. Se začátkem školního roku ale přichází i velké očekávání všech zúčastněných. Děti se mírně těší, rodičové se vydávají z peněz, obchodníci spokojeně předou a učitelé při pohledu na školní budovu pociťují mírné chvění v oblasti žaludku. Ono se řekne škola, ale škola je jen místem určeným pro učení. Nesplňují se tu nefunkční rodiny, neodstraňují špatné návyky a morálka je jen teoretické učivo. Otázkou však zůstává, zda se školní učivo potkáva ve výsledku v praxi? Myslím, že ne. Nejspíš za to může i vzdělávací systém, který zapříčinil, že řemeslník ubývá a rukama se u nás dnes živí jen třináct procent z nás. Zkrátka, nekonečné řady rychlokvašných manažerů popotávku po zlatých českých ručičkách prostě neuspokojí.

Dobrou zprávou je, že řada měst, skanzenů, památek a dalších připravila pro děti a často i pro jejich doprovod nejedno edukativní, řečeno česky vzdělávací či výchovné, překvapení. Být po mém, pořadají se proto školní výlety i na podzim, protože rozjezdy školáků by byly po dvou měsících prázdnin mnohem plynulejší. Poznání na nás čeká ale také v rámci Dnů evropského dědictví od 9. do 17. září, kdy celá řada nepřístupných památek otevře své brány. Pravou lidovou veselici si můžete dopřát od Šumavy po Jablůnky v rámci tradičních Svatováclavských slavností 28. září. Pro pořádek jen dodávám, že tento den není jen tak nějakým volnem, ale Dnem české státnosti a připomínkou úmrtí svatého Václava, patrona Čech a Moravy.

Luděk Sládek, šéfredaktor

**Novokřtenci,
opustte Moravu!**

3

**Pochválil ho
sám Funès**

6

**Nečekany
objev**

9

**Tassilo, princ
z Hořovic**

10

**Muzeum
středního
Pootaví
Strakonice**

12

**Nové putování
pohořím
kozorohů**

14–15

**Hrad Tolštejn
– bezpečnější
a přívětivější**

18

Teplice

21

**Naučná stezka
Cesta z města
přiblíží historii
a přírodu
Podkrušnohoří**

22

**Václavská pouť
– Lovosice**

24

**Za zábavou
i poznáním
do Třebíče**

26

**Znojmo – hlavní
město vína**

27

**Na kole nejen
za barokem**

30

**Stezka korunami
stromů**

31

Turistický magazín KAM po Česku

vydává: Vydavatelství KAM po Česku s.r.o.

registrováno: MK ČR E 17865 ISSN 1802–8640

adresa redakce: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3

tel.: +420 222 944 816–7; **mobil:** +420 602 223 279

www.kampocesku.cz

vydavatelka: Lucie Sládková (sladkova@kampocesku.cz)

šéfredaktor: Luděk Sládek (luddek@kampocesku.cz)

zástupce šéfredaktora:

Miroslav Foltýn (foltyn@kampocesku.cz)

produkce: Veronika Kočová (kocova@kampocesku.cz)

redakce: (redakce@kampocesku.cz)

inzerce: (inzerce@kampocesku.cz)

česká korektura: Marcela Wimmerová

grafický návrh a zpracování: Luděk Dolejší (dolejsi@kampocesku.cz)

webmistr: Jakub Novák

tisk: Akontext, spol. s r. o.

distribuce: PPL CZ s. r. o.

foto na obálce: © Václav Sojka – archiv ČS ops

Přijetím díla k uveřejnění nabývá vydavatel práva k jeho šíření v tištěné i elektronické podobě. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel, za změnu programu odpovídá pořadatel. Přetisk a jakékoli šíření jsou povoleny pouze se souhlasem vydavatele.

**vyšlo
25. srpna**

Český kníže (835 let)

V roce 1182 dlouhodobá nespokojenost s panujícím knížetem vedla k propuknutí vzpoury šlechty v českých zemích. Kníže Bedřich (asi 1141/2–1189) byl vyhnán ze země a šlechta si zvolila za nového knížete Konráda Otu.

Kníže Bedřich

Vypuzený kníže se uchýlil na císařský dvůr Fridricha Barbarossy v Řezně, kde hledal ochranu i podporu. Císař se opravdu rozhodl spor řešit. Roku 1182 zastrašením přítomných Čechů na sněmu, kam byli pozváni, dosáhl slibu o opětovném přijetí Bedřicha za českého knížete. Císař nejenže vrátil Bedřichovi vládu a Konrád se musel spokojit s Moravou, ale jeho „šalamounský“ verdikt je pokládán za počátek nových státoprávních vztahů Čech a Moravy.

-ak-

KAM na výlet s MICHALEM HORÁČKEM

Český spisovatel, novinář, textař a vystudovaný antropolog Michal Horáček se narodil 23. 7. 1952 v Praze. Působil jako redaktor v časopise Mladý svět, ovšem jeho nejznámější profesí je hudební textař, přičemž věhlasná je jeho spolupráce

se skladatelem a zpěvákem Petrem Hapkou. Po roce 1989 se aktivně zapojil do politického dění, spoluzakládal iniciativu MOST a přispíval jako komentátor do předních deníků. Vydal několik knih a založil úspěšnou akciovou společnost Fortuna. V posledních letech se věnoval vysokoškolskému studiu, přednášení, psaní básní a angažuje se ve veřejně prospěšných projektech.

Kam byste pozval naše čtenáře na výlet po České republice?

Za poslední rok jsem Česko projel víc než za celý předchozí život. A musím říct, že jet se dá skoro kamkoli. Od revoluce jsme totiž všichni udělali obrovský kus práce a je to dobře vidět ve všech koutech naší země. Nicméně přece jen je pár míst, na

kteřá se budu vždycky rád vracet. V první řadě to bude Neratov v Orlických horách. V roce 1989 tam žili poslední dva stálí obyvatelé. Jenže o nějaký čas později sem přišel páter Josef Suchár. Tam, kde ostatní viděli jen zmar a beznaděj, spatřil

něco úplně jiného – poutní místo dávných zázraků. Rozhodl se Neratov oživit a na pomoc si vzal handicapované lidi. Dnes je ve vsi několik chráněných dílen. Do mlh Orlických hor svítí zrekonstruované, bíle omítnuté domy. Je tu znamenitá restaurace. A na kopci znovu ční kostel architekta Alliprandiho, dnes ovšem završený skleněnou střechou. Je přístupný 24 hodin denně. Když se tam zastavíte, ucítíte spojení země a nebe tak silně, že na to nezapomenete. Kdybych měl doporučit jedno místo jako tip na výlet, bylo by to právě tohle. Vezměte děti a jedte tam. Uvidíte Zázrak nad Čechami.

Děkuji Vám za inspirativní pozvánku na výlet a dovolu, abych Vám popřála hodně sil a přízeň hvězd v dalším konání.

Alice Brabercová

Obsazení Nitranska (975 let)

Břetislav I., syn knížete Oldřicha a neurozené dívky Boženy, se po dobu své vlády (1034–1055), jako všichni panovníci té doby, zabýval neustálými výboji a získáváním území. Jeho protipolské tažení však vzbudilo pozornost římského císaře Jindřicha III. a následné vzájemné bitvy nakonec vyústily ve formální podrobení Břetislava. Již jako spojenci podnikli tažení do Uher, při kterém bylo obsazeno i Nitransko (až po řeku Hron) v září roku 1042. Díky protestům uherské šlechty v roce 1044 proběhla další vojenská výprava a té se Češi také zúčastnili pod vedením knížete Břetislava.

-aba-

Dopisy čtenářů

Keltský archeoskanzen Nasavrky

Co říkáte na „Keltský archeoskanzen“ v Nasavrkách?

Zdena Lajksnerová

Keltský archeoskanzen v Nasavrkách patří jistě mezi zajímavé projekty zabývající se ukázkou stavitelství života našich předků. Jediné, co mi připadá k zamyšlení, je použitý název archeoskanzen. Sám pojem by měl vyjadřovat zvolené postupy stavby, tj. zda se jedná o stavby postavené dnešními technologiemi a stavebními postupy, nebo postupy a technologiemi platnými pro dobu Keltů, kteří jistě při stavbách nepoužívali motorové pily či jeřáby. Nicméně návštěvníci zde uvidí, jak domy vypadaly, jejich možné vybavení a udělají si představu, jak těžký život před dvěma tisíci lety byl.

Váš časopis je velmi fajn. Pravidelně ho sleduji a pořadám podle něj zájezdy. Kvíz jsou výborné na zbystření hlavy.

Jitka Skružná, Čerčany

Jsmo rádi, že se Vám líbí...

Dobrý den, Váš časopis „Kam po Česku“ si každý měsíc vyzvednu v IC. Ráda v něm listuji a párkrát jsem i vyhrála. V květnovém vydání jsem zase vyhrála od Edice ČT knihu od V. Chaloupky. Do dnešního dne výhra nepřišla! Proto prosím o kladné vyřízení, děkuji moc!

Pěkný den, Marta Sodomková

Dobrý den, paní Sodomková, předně mi dovolu poděkovat Vám za upozornění. Výhry v soutěžích jsou dvojí. Buď se jedná o výhry věnované redakcí, a tady si dovolím tvrdit, že je rozesíláme včas a s jejich doručením není žádný problém. Jiné je to ale v případě soutěží, do kterých věnují ceny jejich zadavatelé. Přestože jsou informováni o nutnosti včasného odeslání výher všem výhercům, často se stane, že se výhry opozdí, občas se vrátí a několikrát se již stalo, že nebyly doručeny vůbec. Velkou radost nám to nedělá, ale v podobných případech toho moc učinit nemůžeme. Vaše upozornění předáme a budeme žádat potvrzení Edice ČT o odeslání výher z květnového vydání.

Luděk Sládek, šéfredaktor

O dobytí Sionu... (580 let)

Hrdinský epos o urputné řeži posledního husitského hejtmana Jana Roháče z Dubé, jež končí jeho popravou. Z relativně nevýznamného historického „komára“ se postupem času stane košatý „velbloud“ vygradovaný Františkem Palackým v době obrození. Jak to ale bylo doopravdy?

Legenda vypráví o urputných bojích, o vykopaných chodbách, o čtyřměsíčních bojích a tak dále. Archeologický průzkum u Kutné Hory v 60. letech minulého století ale ukázal, že hrad byl spíše hrádkem (asi 40 m na délku), neměl vlastní zdroj vody a ani vlastní opevnění nemohlo odolat dlouhému obléhání. Dobytí Sion vyrazil v květnu 1437 na příkaz císaře Zikmunda Hynek Ptáček, ale operace probíhala velmi vlašně a spíše vyjadřovala vztah české šlechty k panovníkovi. Mezi obléhately bylo i mnoho kališníků. Cílem bylo vše spíše protahovat a spoléhat se na konečnou dohodu. Obrat

nastal začátkem září povoláním pomoci od Uhrů, která donutila Ptáčka k akci kryjící jeho dosavadní nečinnost. Po skutečném boji byl hrad obsazen 6. září a vypálen. Jan Roháč byl se svými blízkými zajat a všichni končí o tři dny později na popravišti v Praze před zraky samotného Zikmunda. Bylo to ale poslední císařovo vítězství, protože přesně o tři měsíce později umírá ve Znojmě. -babok-

Pohané, klidte se (925 let)

Břetislav II. z rodu Přemyslovců († 22. 12. 1100) byl nejstarším synem knížete a krále Vratislava II. Datum jeho narození není známo a první zmínky o něm pocházejí až z roku 1087.

Krátké období jeho vlády započalo roku 1092 a jednou z jeho hlavních snah bylo z Čech vymýtit pohanství. Dal vypalovat a kácet posvátné háje a roku 1097 nechal ze Sázavského kláštera vyhnat slovanské mnichy. Dalšími kroky byl židovský pogrom a zahraniční politika namířená proti Polsku. Jeho rozhodnutím jmenovat svým nástupcem bratra Bořivoje II., bez volby v kolokviích (shromáždění velmožů), započaly letité boje o vládu v Čechách. Možná i to bylo důvodem atentátu na Břetislava v prosinci roku 1100, jehož následkům podlehl.

Veronika Kočová

Novokřtělci, opustte Moravu! (395 let)

Novokřtělci jsou zvláštní protestantskou skupinou nacházející na přelomu 16. a 17. století azyl na tehdy poměrně svobodomyslné Moravě. Jenže i sem po roce 1620 přichází násilná fáze rekatolizace...

Upalování novokřtělců na hranici

Morava se stává po celé jedno století útočištěm pro protestantské vyhnance z Bavorska, Tyrolska, Švýcarska aj. Vzniklo zde také jejich pojmenování „habáni“ (pravděpodobně z německého Haushaben). Jejich typickým znakem byl křest v dospělosti, společenská soudržnost, pracovitost a podnikavost. Jak to tak ale na světě chodí, závist méně

úspěšných vyvolává nenávisť, a ta postupně zapříčinila růst daní z jejich kuchyní, domů, polí, vinic, obilí, dobytka, vína, prodeje a také z hlavy. Proti žádnému vyznání nevydal panovník tolik nařízení jako proti novokřtělci a ani židé neodváděli tak vysoké dávky. Jejich peníze se vrchnosti vždycky hodily. Dekret císaře Ferdinanda II. ze září 1622 vypovídá novokřtělce z Moravy a dává jim lhůtu čtyř týdnů na vystěhování a rozprodání majetku. Mnozí v tak krátkém čase kupce nenacházejí, prodávají majetek

pod cenou a zhruba 10 000 se jich stává katolíky. Exulanti odcházejí do Uher a Sedmihradska. Dekret uvedl v život kardinál František z Ditrichštejna, navzdory svému mládí šedá eminence, po dlouhá léta neomezený pán Moravy po stránce církevní i světské.

-babok-

Jak Jiřík k Táboru přišel (565 let)

Jiří z rodu pánů z Kunštátu a Poděbrad (1420–1471) byl zvolen zástupci zemských stavů do královského úřadu. Stal se tak prvním a současně i posledním českým šlechticem na českém trůnu.

Situaci v království připomínající vnitřní válku Jiří postupně zvládl a získal převahu. V říjnu 1451 byl uznán římským králem Fridrichem III. Štýrským za správce království a následně byl oficiálně zvolen zemským správcem (zemský sněm 27. 4. 1452 v Praze). Oldřich z Rožmberka ale dál stál v opozici a odmítal se Jiřímu podřídit a s ním i města Tábor, Louny, Žatec a Písek. Jiří tedy vytáhl vojensky proti Táboru. 30. 8. 1452 se utábořil u Chotovin a začal s tábority vyjednávat. Tábor se mu vzdal bez boje 1. září 1452, a tím skončila také „táborská republika“ i táborství jako směr uvnitř kališnické církve. O měsíc později přivedl Jiří k poslušnosti i Oldřicha z Rožmberka.

Alois Rula

Historia magistra vitae

září 1427 (590 let)

Umírněná kališníci. Tak se nazývala husitská šlechta, jež se vyhranila vůči radikálním husitům a stoupencům mistra Jana Husa. Ti v Praze totiž **zavedli radikální husitismus** pražského souměstí. Neboli prosazování čtyř pražských artikulů. Svou moc drželi až do bitvy u Lipan.

září 1652 (365 let)

Do Prahy přijeli říšští kurfiřti, kde na ně čekal Ferdinand III. Habsburský, aby projednali **zvolení jeho syna budoucím císařem**. Ferdinandovi se díky diplomatickému jednání podařilo uspět v rozhodování a jeho prvorozený syn se stal roku 1653 římským králem a později i císařem.

září 1732 (285 let)

V Meziříčí se konala kázání emigrantů, kteří vyzývali obyvatele k **zakročení proti vrchnosti**. O den později se vydali do Opočna na hrabství, kde žádali o navrácení staré víry. Hrabě Colloredo odmítl vyjednávat. Vzbouřenci neustoupili a předložili listinu Memoriál s požadavky vůči vrchnosti.

září 1742 (275 let)

V Praze se mezi místní posádku dostala zpráva o **poslání sboru maršála Mailleboise na pomoc Francouzům**. Vojsku se sice s pomocí podařilo vypudit nepřítel z Bavorska, ale netrvalo dlouho a rakouské sbory posílily vojsko v Čechách a vytlačily Francii. Praha si mohla na chvíli oddechnout.

1. 9. 1707 (310 let)

Švédský král Karel XII. a císař Josef I. uzavřeli mezinárodní smlouvu, která měla **zlepšit postavení slezských evangeliků** a umožnit jim pokojně konat bohoslužby. Církvi byly navráceny školy, kostely, evangeličtí kazatelé směli navštěvovat nemocné a vysluhovat jim večeři Páně.

Podvod ve jménu dobra (200 let)

Může obstát tvrzení, že podvod prospěje dobré věci? Mohou Rukopisy královédvorský a zelenohorský ospravedlnit svůj podvodný způsob vzniku? Měřeno pohledem té doby, nejspíš ano, ale...

Musela to ale být po 16. září 1817 velká „bomba“ vhozená mezi české vlastence, když se ve věžní kobce děkanského kostela sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové nad Labem našel soubor pergaménových dvojlistů s literární tvorbou ze 13. století. Podle místa nálezu je dokument znám jako Rukopis královédvorský. Má 24 stran (asi 12 × 8 cm) se čtyřmi vloženými proužky, na kterých je celkem 14 písní v 1 229 verších.

Na rozdíl od svého „souputníka“ Rukopisu zelenohorského, který byl objeven o rok později na zámku Zelená Hora, byl ten královédvorský poměrně dlouho pokládán za pravý. Velké bitvy

Strany 14. a 3. Rukopisu královédvorského

o jeho pravosti byly sváděny až od roku 1858, kdy byl prohlášen za falzum. O necelých 30 let později se do kampaně proti rukopisům zapojil jejich původní zastánce Jan Gebauer, odpůrce T. G. Masaryka a korunu všemu nasadil Jára Cimrman, který za autory obou falz označil dívky Hanku a Lindu. Z dnešního pohledu není pochyb, že vlastencům v době obrození byly Rukopisy po dlouhá léta zdrojem inspirace i národní hrdosti. Jen je potřeba dodat, že nálezci (autory) Rukopisů nebyly dvě dívky, ale Václav Hanka, Josef Linda a malíř František Horčíčka.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Spojení pohybu a vlastenectví (195 let)

Jindřich Fügner (12. 9. 1822 – 15. 11. 1865) a Miroslav Tyrš byli zakladatelé tělocvičného spolku Sokol. Tak byly položeny základy českého masového sportu druhé poloviny 19. století a hnutí, kterého se obávali nacisté i komunisté.

Jindřich Fügner

Fügner s Tyršem (vlastním jménem Friedrich Emmanuel Tirsch) se seznámili roku 1860 při toulkách

Křivoklátskem. Filozofa Tyrše a obchodníka Fügnera sblížily myšlenky o vlastenectví a humanismu. Tyrš, který navštěvoval tělocvičný ústav, uvažoval o založení podobného spolku společného pro Čechy i Němce, což mu umožňovala tzv. únorová ústava (1861). Pouze sponzor Dresden Bank měl podmínku – spolek musel být čistě německý. Tyrš se ale nevzdal a 16. 2. 1862 založil spolek s názvem Tělocvičná jednota pražská – později Sokol pražský.

Starostou spolku byl zvolen Fügner. Zavedl tykání mezi členy, oslovení „bratře, sestro“, červenou košili stejno kroje i sokolský pozdrav „Zdař bůh!“, jenž byl později nahrazen pozdravem „Nazdar!“. Fügner se zasloužil také

o výstavbu první sokolovny v pražské Sokolské ulici. U příležitosti 20. výročí založení Sokola bylo uspořádáno i první veřejné cvičení a průvod Prahou. Všesokolských sletů se ale Jindřich Fügner nedočkal. Zemřel v pouhých 43 letech, 15. listopadu 1865, a pohřben byl na Olšanských hřbitovech.

-mirea-

Veřejné cvičení dorostu na pražské Letné, 3. sokolský slet 28. 6. – 1. 7. 1895

foto © Wikimedia Commons; www.gustavfristensky.cz

1182
(835 let)
kníže Bedřich
září 1182
vyhnán ze země

1322
(695 let)
Jan Lucemburský
28. 9. 1322
dostal za pomoc v bitvě u Mühlendorfu jako zástavu Chebsko

1347
(670 let)
Karel IV.
2. 9. 1347
byl korunován českým králem

Lovec kaktusů (135 let)

V roce 1882 se narodil český etnograf, botanik a cestovatel Alberto Vojtěch Frič. Zatímco jeho otec, Vojtěch Frič, budoval úspěšnou politickou kariéru, Alberto měl jiné plány. Byl nadšeným sběratelem kaktusů a v hlavě se mu rodila myšlenka na velkou cestu do Jižní Ameriky.

Ameriku navštívil celkem osmkrát a byl pravděpodobně jediným Evropanem, kterému se podařilo navázat kontakt se zdejšími Indiány a získat si u nich autoritu. Jihoameričtí Indiáni ho

nazývali Karai Pukú, tj. česky Dlouhý lovec. V Evropě byl znám také jako Lovec kaktusů, které si ze svých cest přivážel. V Praze pořádal zajímavé přednášky zaměřené právě na kaktusy a tropické rostliny. Po skončení svých výprav se Frič věnoval pěstování kaktusů, šlechtění a křížení exotických rostlin a plodin, velké úspěchy měl dokonce i s rajčaty. Získal mezinárodní uznání jako botanik, ale také jako etnograf. Sestavil slovníky 36 indiánských jazyků a na svých cestách pořídil velké množství fotografií.

V průběhu druhé světové války onemocněl tetanem. Věděl, že Indiáni ho léčí pomocí jedu kurare, ale lékaři mu takový způsob léčby nedovolili, a tak na následky tetanu zemřel.

-božena-

foto © Wikimedia Commons

Záhadná Toyen (115 let)

Toyen, vlastním jménem Marie Čermínová, se narodila na pražském Smíchově 21. září 1902. Česko-francouzská malířka, jedna z představitelk evropského surrealismu, si kdoví proč pro svůj umělecký život zvolila až tajemný pseudonym Toyen. Nebyl ani ženského, ani mužského rodu, ale zcela jistě ji odpoutával od předsudků té doby spojených s pohlavím.

Studovala na Uměleckopřírodě škole v Praze. Velký vliv na její počáteční tvorbu mělo seznámení se s malířem Jindřichem Štyrským. Navzájem se inspirovali a doplňovali, sdíleli své umělecké myšlenky. V roce 1923 se stala členkou avantgardní skupiny Devětsil, která podporovala levicové umění přístupné všem společenským vrstvám. V této době malovala převážně ve stylu kubismu. Na konci roku 1925 odjela do Paříže, kde se konala v Galerie

de l'art contemporain její první výstava. Po svém návratu do Prahy v roce 1928 se začala přiklánět k novému uměleckému proudu surrealismu. Za druhé světové války byla nucena pracovat v utajení a poté se vrátila do Paříže. K hlavním poválečným charakteristikám Toyen patřilo svobodné zobrazování erotických motivů a lehký erotický humor. Toyen zemřela 9. listopadu 1980 v Paříži a pohřbena byla na hřbitově Batignolles.

Martina Jurová

foto © Wikimedia Commons

1. 9. 1757 (260 let)

Za nepřítomnosti Fridricha II. rakouská vojska vpadla na území Slezska. Pochod byl velmi pomalý, ale nakonec princ Karel Lotrinský rozhodl, že společně s vojsky vtrhnou do slezské metropole Svídnice a obklíčí celou její část. Město padlo do rukou Rakušanů 12. listopadu.

1. 9. 1997 (20 let)

Podle zákona č. 140/1996 byly zpřístupněny svazky bývalé StB. Bylo umožněno studovat svazky kategorií tajných spolupracovníků StB a materiály osob sledovaných. Oprávněným žadatelům byly poskytnuty archíválíe mladší 30 let jako studijní materiál. V archivu se nacházelo 60 tisíc dílů.

2. 9. 1602 (415 let)

Na nátlak papežského nuncia byla císařským nařízením zakázána činnost českobratrských sborů. Venkovanům a poddaným byl příkázán přístup ke katolictví. Trest vyhoštění čekal lid o Velikonocích, kdy při zpovědi přijali svátost oltářní jen pod způsobou chleba.

2. 9. 1947 (70 let)

Milionářské dávky, které měly pokrýt škody v zemědělství způsobené mimořádným suchem, byly vládou zamítnuty. Nekomunistické strany vedly spor s komunisty, kteří si chtěli prosadit svou. Nakonec vláda přijala kompromisní návrh o „mimořádné dávce z majetku a nadměrných zisků“.

9. 9. 1982 (35 let)

Při návštěvě vůdce libyjské revoluce Muammara Kaddáfího v tehdejší socialistické Československu byla podepsána Smlouva o přátelství a spolupráci mezi ČSSR a Libyjskou arabskou lidovou socialistickou džamahirijí. Podepsání se zúčastnil i 8. prezident Československa Gustáv Husák.

1457

(560 let)

Ladislav Pohrobek

v září 1457 přijel do Prahy, aby se zde ujal vlády

1612

(405 let)

Matyáš Habsburský

* 24. 2. 1557
† 20. 3. 1619
usedl na císařský trůn Svaté říše římské

1632

(385 let)

Albrecht z Valdštejna

1.–4. 9. 1632 v bitvě u Fürthu porazil Švédy

Historia magistra vitae

11. 9. 1697 (320 let)

Proběhla poslední velká bitva mezi křesťanskou Evropou a osmanskou říší – **bitva u Zenty** pod vedením prince Evžena Savojského. Tomu se podařilo společně s vojsky porazit Turky a donutit je zahájit mírová jednání. V turecké historii se porážka zapsala jako jedna z nejdrtivějších.

12. 9. 1277 (740 let)

Byla **uzavřena dodatková smlouva** k dohodě z 26. listopadu 1276. Smlouva zjišťovala správnost některých článků Zlaté buly sicilské z roku 1212, zavazovala českého panovníka k účasti na říšských výpravách, říšských sněmech a v neposlední řadě i k účasti na římské korunovační jízdě.

12. 9. 1277 (740 let)

Přemysl Otakar I. se vrací do Čech, kde se vedou pohraniční spory a nájezdy na královské zboží. Nesrovnalosti se Přemysl rozhodl řešit **Dodatkovou smlouvou**, která upravovala **vztah českého krále k říši**, upřesňovala Zlatou bulu sicilskou a nedotknutelnost hranic Českého království.

12. 9. 1782 (235 let)

Císařsko-královská a arcibiskupská **univerzita v Brně**. Tak se jmenovala dnes známá Univerzita Palackého v Olomouci, která byla na čas přestěhována do Brna. Netrvalo dlouho a roku 1782 císař Josef II. vydal dekret o přemístění univerzity zpět do rodného města.

15. 9. 1867 (150 let)

Narodil se básník **Petr Bezruč** (vlastním jménem Vladimír Vašek), autor básnické sbírky Slezské písně, které promlouvají za národní a sociální zájmy českých obyvatel Slezska. Historici se však dohadují, zda autorem některých básní nebyl blízký přítel Petra Bezruče.

Kouzelník eskamotér – průkopník kinematografie (110 let)

Konec 19. století přivál do českých zemí nový druh umění – film. Pro tehdejší společnost to bylo cosi nevídaného. Začaly vznikat první krátké snímky, které zpravidla uváděli vlastníci kinematografických licencí v kavárnách a nočních podnikcích.

Se stále rostoucí poptávkou se ozývaly hlasy volající po vhodném místě určeném výhradně k promítání. První kino se tak otevřelo 15. září 1907 v domě U Modré štiky v Karlově ulici v Praze. Jeho zakladatelem byl kouzelník a eskamotér Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (1858–1926). Mělo 56 sedadel a hrálo

se denně kromě pátku. Ponrepo se s každým divákem před promítáním osobně uvalil, a když diváků přibývalo, natočil úvodní znělku, v níž se divákům ukláněl na plátně. Při promítání mu pomáhal jeho bratr Karel, který diváky do představení uváděl, komentoval děj a vytvářel zvukové efekty. Promítání filmů Ponrepo doplňoval nejprve svým starým fonografem, až nakonec angažoval klavíristu a houslistu. Po smrti Ponrepa kino promítalo dál a od 30. let jako jediné kino v Praze promítalo také němé filmy.

Martina Jurová

foto © Wikimedia Commons

Pochválil ho sám Funès (110 let)

František Filipovský patřil k nejosobitějším českým hercům. Za svou více než šedesátiletou kariéru v divadle, ve filmu, v televizi a v rozhlase vytvořil několik stovek nezapomenutelných postav, které dodnes zůstávají v živé paměti diváků i posluchačů.

Narodil se 23. září 1907 do rodiny skladatele a hudebníka v Přelouči. Od mládí se zajímal o kulturu a vedle

hudby ho lákalo i divadlo. V roce 1931 se stal členem Osvobozeného divadla a v roce 1945 přijal angažmá v Národním divadle. Do povědomí filmových diváků se zapsal rolemi studentů šprtů v oblíbených komediích Martina Friče Škola základ života (1938) a Cesta do hlubin študákovy duše (1939).

Ale také se proslavil jako vynikající dabér, kde nenapodobitelným způsobem propůjčil svůj hlas Louisi de Funèsovi. Francouzský komik si nechal na vrcholu své kariéry promítnout ukázkou toho, jak je v zahraničí namlouván, a dabing českého umělce ho prý velmi zaujal. V 70. letech proto Funès Filipovskému poslal děkovný dopis, a dokonce projevil zájem o společné setkání. Bohužel díky zásahu tehdejších

mocipánů se schůzka dvou velkých herců nikdy neuskutečnila. Františka Filipovského potkala na sklonku života pro herce nečekaná rána. Postižen mrtvicí nebyl již schopen mluvit. Herec a mistr dabingu vstoupil do hereckého nebe 26. října 1993.

Marcela Kohoutová

S Josefem Vinklářem v seriálu Hříšní lidé města pražského

foto © Ivanoveautogramy.blog.cz; rail.sk

1652
(365 let)
Jan Sladký Kozina
* 10. 9. 1652
† 28. 11. 1695
vůdce chodského povstání

1837
(180 let)
J. E. Purkyně
19. 9. 1837
vyslovil svou buněčnou teorii stavby živočišných těl

1847
(170 let)
plynové lampy v Praze
15. 9. 1847
byly poprvé použity k veřejnému osvětlení ulic

Česká lokomotiva (95 let)

Tak poznal svět českého atleta a československého čtyřnásobného olympijského vítěze v atletice Emila Zátopka, přezdívaného Nory Satupekka – Pohádkový Péťa. Narodil se 19. září 1922 v Kopřivnici, na den, měsíc i rok stejně jako jeho budoucí manželka Dana Ingrová, olympijská vítězka v hodu oštěpem.

Emil vyrůstal v chudé rodině se sedmi sourozenci a od šestnácti let pracoval v Baťových závodech ve Zlíně. Závodem v roce 1941, kdy skončil druhý, se odstartovala jeho atletická kariéra. Protože chtěl vyhrávat, začal trénovat s Janem Haluzou, jeho pozdějším neoficiálním trenérem. O tři roky později pokořil český rekord v běhu na 2, 3 a 5 km. To byl Emilův lístek na mistrovství Evropy v norském Oslu (1946), kde skončil na 5 km pátý a překonal svůj osobní rekord. LOH v Londýně roku 1948 byly jeho první, přesto v závodech na 5 km skončil druhý a běh na 10 km vyhrál. O rok později dvakrát pokořil světový rekord na 10 km a stal se držitelem několika dalších světových

rekordů. Na mistrovství Evropy v belgickém Bruselu roku 1950 vyhrál v běhu na 5 i 10 km a na příštím ME ve švýcarském Bernu roku 1954 byl opět první na 10 km. Na LOH v Helsinkách roku 1952 vyhrál tři zlaté medaile, jednu v maratonu, který běžel poprvé. V roce 1956 zlato z maratonu neobhájil kvůli zranění, po kterém již nezískal původní formu a sportovní kariéru ukončil (1958). Emil Zátopek zemřel 21. listopadu 2000 a měsíc nato mu byla udělena medaile Pierra de Coubertina.

Lucie Sládková

foto © Wikimedia Commons

Tři „srdečné pozdravy“ z Krčmaně (70 let)

Únor 1948 byl komunistickým převratem, jenž předznamenal nástup otevřené násilné moci. Komunisté ale „vystrkovali růžky“ již mnohem dříve s cílem vyvolat konflikt a ukázat na nepřítele. Dokladem toho je například krčmaňská aféra.

Jedná se o případ dopisových bomb určených tehdejšímu předšedovi vlády Petru Zenklovi, ministru spravedlnosti Prokopu Drtinovi (oba národní socialisté) a Janu Masarykovi (nestraník), které byly odeslány 9. září 1947 v krabičkách od voňavky. Následné vyšetřování v průběhu podzimu 1947 ukázalo, že krabičky byly vyrobeny v Krčmani na Olomoucku truhlářem Kopkou, na zakázku krajského sekretariátu KSČ v Olomouci. Předsedou krajské organizace byl Alexej Čepička a výbušninu instaloval komunistický poslanec Sosnar, který byl

v důsledku aféry v listopadu 1947 zbaven imunity a zatčen. Při vyšetřování

byly také odhaleny tři tajné sklady zbraní komunistů. Ministr Drtina 21. ledna 1948 popsal v Poslanecké sněmovně pozadí celé události a jeho vystoupení bylo hodnoceno jako největší událost v obnovené československé sněmovně. Měsíc nato ale bylo všechno jinak. Dva vyšetřovatelé případu (Marjanko a Loveček) nepřežili své uvěznění, třetí (Doležal) přežil s těžkými následky na zdraví a psychice. Čepička se stal ministrem spravedlnosti a plánovaný březnový soud se Sosnarem již nikdy neproběhl. Éra „vlády lidu“ začala...

-babok-

Krabice s třaskavinou vyrobil v Krčmani truhlář Jan Kopka

foto © http://vasevec.parlamentnilisty.cz

1932
(85 let)
Otakar Motejl
* 10. 9. 1932
† 9. 5. 2010
první český veřejný ochránce práv

1932
(85 let)
Radoslav Brzobohatý
* 13. 9. 1932
† 12. 9. 2012
český herec

1937
(80 let)
papežská bula
2. 9. 1937
o zevní delimitaci československých diecází

Historia magistra vitae

17. 9. 1942 (75 let)

Zahájena **akce E** na příkaz Karla Hermanna Franka. V protektorátu gestapo hromadně zatýkalo rodiny emigrantů a příslušníků čs. armády v zahraničí, které žily ve společné domácnosti. To jim mělo zabránit v podpoře činnosti parašutistů. Počet rukojmích se v Čechách a Moravě pohyboval kolem 1 900 osob.

23. 9. 1937 (80 let)

Po dohodě s československou vládou byla vydána bula, která **sjednotila hranice československých diecází** a uvedla je do souladu se státními hranicemi. Výjimkou byly jejich severovýchodní části. Bula byla pro Československo velkou výhodou z důvodu zabezpečování státních hranic.

24. 9. 1932 (85 let)

Po vyčerpávajícím vyšetřování se konal **soud s funkcionáři organizace Volkssport**. Na základě rozhodnutí Krajského soudu v Brně byli všichni obžalovaní uznáni vinnými z vlastizrady, neboť úzce spolupracovali s NSDAP a SA v Německu.

28. 9. 1092 (925 let)

Den, kdy byla **vydána Břetislavova dekreta**. Soubor právních předpisů a nejstarší česká právní památka, která měla směřovat k zřízení všech pohanských zvyků a obsahovat informace o rané středověké společnosti. Dekreta byla vyhlášena českým knížetem Břetislavem I. v Hnězdně.

28. 9. 1322 (695 let)

Proběhla rozhodující **bitva u Mühldorfu**. Vojský střet mezi bavorským vévodou Ludvíkem Bavorem a rakouským vévodou Fridrichem Sličným o královský titul v římské říši poblíž města Mühldorf na Innu. Díky přesile českých vojsk v čele s králem Janem Lucemburským Bavorsko zvítězilo.

Po strništi bos

Palác knih Luxor v Praze představil novinářům a veřejnosti novou knihu Jana Svěráka „Příběh o filmu Po strništi Bos“. Křtu knihy byl přítomen sám autor, který je zároveň režisérem filmu.

Křtu knihy spojeného s autogramiádou se zúčastnili herci Ondřej Vetchý a Tereza Voříšková. Kniha vypráví mimo jiné, jak film vznikl, přináší několik zajímavých historek z natáčení a dozvíte se, v čem se filmový scénář liší od knižních vzpomínek Zdeňka Svěráka. Kniha vydavatelství Mladá fronta ale především nabízí řadu unikátních fotografií, které skvěle doplňují film uvedený do kin 17. srpna.

foto © Tomáš Těplý

-kov-

Pražské cyklozvonění

Sportovní festival pro celou rodinu v pražském Karlíně

11.
ročník

koncerty
exhibice
workshopy
tombola
mobilní cyklo dílna
ukázky cargo kol
... a zajímaví hosté

17. září 2017
10–17 hod.
Kaizlovy sady

VSTUP
ZDARMA

www.cyklozvoneni.cz

PŘIJĎTE SI UŽÍT STAROMĚSTSKOU RADNICI V KLIDU!

I když se věž rekonstruuje, radnice je stále v provozu. Přijďte se podívat do historických sálů a podzemí, a pokud si chcete přece jenom Prahu užít z ptačí perspektivy, s jednou vstupenkou můžete vystoupat na věž Novoměstské radnice.

Tak na co čekáte? Jsme tu pro vás každý den!

www.staromestskaradnice.cz

Prague:emotion

Prague
City Tourism

PRA
PRA
PRA
HA
PRA
GA
G

Wow
ryzí emoce
Prague

Nečekaný objev

Nedávno se objevil v Praze na Veleslavíně velmi specifický památník, a to nejen svým vzhledem. Pokud ale myslíte, že se jedná o sochu či bustu, jste na omylu. Jde o siluetu letadla na zemi, které z pohledu shora připomíná jeho stín.

Památník vznikl na mírném svahu a siluetu letadla tvoří kovový pás. Uvnitř siluety je tmavá hlína, ze které roste tráva, a okolí je vysypáno světlým štěrkem. Po dokončení rekonstrukce okolních panelových domů přibude ještě pamětní deska.

Památník je uctěním československého válečného pilota Františka Fajtla, který bydlel v nedalekém domě ve Vokovické ulici a kde jeho manželka žije dodnes. František Fajtl (20. 8. 1912 – 4. 10. 2006) byl československý stíhací pilot, který bojoval za druhé

světové války v britském královském letectvu (Royal Air Force), byl také velitelem 313. československé stíhací perutě a od roku 1944 působil v leteckých jednotkách Sovětského svazu. Je nositelem Řádu bílého lva, Řádu Milana Rastislava Štefánika, britského Distinguished Flying Cross (Záslužný letecký kříž) a mnoha dalších vyznamenání. Je také autorem celé řady biografických knih a patří k našim nejvýznamnějším letcům druhé světové války.

Eliška Procházková

13. ROČNÍK FESTIVALU HUDEBNÍHO DIVADLA

OPERA 2017

PRAHA 13. ZÁŘÍ 2017 – 5. LISTOPADU 2017

Od barokní opery po současnost.
Nejlepší české a slovenské
inscenace opět v Praze!

Alcina • Čaroděj a jeho sluha • Deník
Anny Frankové • Dítě a kouzla • Echo –
Metamorphoses II • Hamlet • Hrabě
Ory • Juro Jánošík • La Semele •
Kuchyňská revue • Macbeth •
Madama Butterfly • Medea • Oresteia •
Recké pašije • Thais • Triptych •
Zob, zob, Zoban a další...

 JEDNOTA
HUDEBNÍHO
DIVADLA

Národní divadlo

Festival se koná za podpory
Ministerstva kultury ČR, Hlavního
města Prahy, Ministerstva kultury SR
a všech zúčastněných divadel.

www.festival-opera.cz

objevte

LORETÁNSKÝ POKLAD

www.loreta.cz

Historický vláček v expozici hraček

Knihovna kněžny

Tassilo, princ z Hořovic

Původní panský dvorec či tvrz z druhé poloviny 12. století byl za Žirotínů z Hořovic přestavěn na pozdně gotický hrad, který v 16. století páni z Řičan přestavěli na renesanční zámek. Po Bílé hoře byl majetek říčanských pánů zabaven a roku 1622 jej získala Marie Eusebie ze Šternberka (choť Bořity z Martinic). Koncem 17. století přechází panství sňatkem na pány z Vrbna a Bruntálu a Jan František staví v Hořovicích nový zámek.

Když Vrbnové prodali panství (1852) hesenskému kurfiřtovi Friedrichu Wilhelmovi, knížeti z Hanau, jeho potomci vlastnili zámek až do roku 1945. V 50. letech přešel zámek do správy Národní kulturní komise a následně na Státní památkovou správu. V roce 1974 byl objekt pro havarijný stav uzavřen a znovuotevřen až v roce 1985. V roce 2002 byl areál zámku vyhlášen Národní kulturní památkou.

Více se z pestré historie dozvíte při prohlídce zámku, která opravdu stojí za to. Já si ji alespoň užil. Možná i proto, že cesta ke dnešní podobě zámku se rodila jako v pohádce o ošklivém káčátku. Jakmile projdete zámeckou branou, kterou střeží dva lvi se zlatou korunou, uvědomíte si, že je tu až podezřele uklizeno, uhrabáno, posekáno a zastříženo. Překvapení na zámku na vás ale čeká za každým rohem. Pro mne byla tím největším prohlídkou. Zařízené interiéry přesvědčivě přibližují život posledních majitelů zámku, až má návštěvník pocit, že každým okamžikem musí dveřmi v rohu místnosti projít paní hraběnka. Nepadá tu na vás tíha starých časů ze zaprášených exponátů či prošlapaných koberec. Nebrusíte tu v papučích a děti ani jiní domácí mazlíčci tu nejsou nepřekonatelný problém. To vše dokresluje výklad průvodce, který svou prací žije... V Hořovicích se vyhnete všem

civilizačním nepříjemnostem, které na vás číhají na mnohdy jen neprávem přečeňovaných památek „první velikosti“.

Princ Tassilo

Pokud se rozhodnete v čase babího léta pro zajímavý výlet, zámek Hořovice jistě nezklame. Pro mne to byly skvělé chvíle na skvělém místě, které jsem si užil a navíc jsem se dozvěděl řadu zajímavostí. Například příběh, ke kterému došlo před 85 lety, kdy tragicky zahynul Tassilo, princ z Hanau, hrabě ze Schaumburgu (*21. 12. 1901), druhorozený syn majitele hořovického panství. Po závodech v Prostějově, kde zvítězil na vlastním letounu Messerschmitt BFW M 23b s označením D-1849, se vrátil na letiště ve Kbelích, odkud v pondělí ráno 16. 5. 1932 v 11.55 hod. odstartoval a na poli za klecanským zámkem přistál krátce po poledni. Zda byl důvodem jeho návštěvy společenský takt, oběd či zámecká paní, se neví. Každopádně před odletem se princ rozhodl, snad proto, že byl považován vedle skvělého zemědělského odborníka také za skvělého letce, že hostitelce a početnému davu přihlížejících předvede pár akrobatických prvků. Stalo se ale, co nikdo nečekal. V 15 hodin a 13 minut jeho stroj havaroval a podle zápisu v klecanské matrice byl princ na místě mrtev.

Místo neštěstí v polích označoval pomníček s nápisem: *Ke zbožné památce na Tassilo, prince*

Pomník na klecanském hřbitově

Hanavského a hraběte ze Schaumburgu, roz 21. prosince 1901, který se v těchto místech zřítíl se svým letadlem a zabil dne 16. května 1932 odpoledne ve 3 hodiny 13 minut. Ten byl ale krátce po druhé sv. válce odstraněn a odvezen neznámo kam. Torzo pomníku pohřbované od roku 1946 bylo nalezeno až v 90. letech minulého století v zahradě klecanského zámku a po opravě byl pomník vztyčen na klecanském hřbitově.

Alois Rula

Jaký přídomek měl princ Tassilo v německy mluvících zemích?

- a) ze Schaumburgu
- b) z Hořovic
- c) z Klecan

? Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od Státního zámku Hořovice zajímavé ceny.

Přírodní rezervace Stvořidla

Vážená redakce turistického magazínu KAM po Česku, váš časopis nabízí mnoho fotografií upozorňujících na místa, kde se co zajímavého stalo, kde se kdo narodil nebo kde je co zajímavého vidět. Letos v květnu se na cyklostezce vedoucí ze Světlé nad Sázavou podél řeky Sázavy do Smrčné (která je branou do přírodní rezervace Stvořidla) objevila informační tabule opačného sdělení. Je to krásný výplod českého humoru, podobný tomu cimrmanovskému. *Jiří Višek*

Stvořidla – oblast mezi Smrčnou a osadou Stvořidla u Ledče nad Sázavou a zdejší peřeje tu měří bezmála 5 km. Oblast je součástí přírodní rezervace Stvořidla (asi 300 ha), kde okolní smíšené lesy ukrývají vzácnou faunu. Stvořidla jsou dobře přístupná z vlakových zastávek Smrčná nebo Stvořidla, odkud se můžete vydat po červené.

Podle místní legendy se měl sedlák z nedaleké chalupy, zehrající na neúrodnost svého polička, domluvit s čertem, aby mu na poli pomáhal. Ale jak

už to tak s čerty bývá, čert chtěl na oplátku sedlákovu duši, která byla „splatná“ dle úpisu za deset let. Ale znáte to. Deset let uteklo jako voda, sedlákovi se dařilo, tak proč dávat duši pecku? Manželka mu poradila, aby chalupu vykropil svěcenou vodou, že to čerta zažene. Stalo se. Rozhněvaný čert chtěl tedy zasypat sedlákovo pole kamením, ale sluníčko bylo proti. Když se čert vracel s kameny z nedalekého lomu, oslnilo ho a on shodil kameny do řeky Sázavy. -red-

foto © Jiří Višek, Wikimedia Commons

Literární toulky Rakovnickem

Přijďte si rozšířit obzory a načerpat inspiraci k netradičním výletům na výstavu Literární toulky Rakovnickem. Dozvíte se, kteří spisovatelé a spisovatelky se narodili na Rakovnicku, kteří o Rakovnicku psali a která díla se ve zdejších krajích odehrávají.

Výstava, která je k vidění až do poloviny října v Lechnýrovně – rakovnické roubence (ulice V Hradbách, otevřeno po–ne 10–12, 13–17), vás provede literárním místopisem Rakovnicka od Křivoklátska po Poddžbánsko a od Novostrážecka po Jesenicko. Dozvíte se například, kde se zrodila láska spisovatele T. A. Pánka k dálkám a výškám, kdo byl předobrazem slavného luženského vandrovníka Randáka z populárních románů spisovatele Františka Rachlíka, které slavné rodáky z Rakovnicka vylíčil ve svých životopisných povídkách a novelách spisovatel Jakub Arbes a mnoho dalších zajímavostí. Na vlastní oči uvidíte originál pravděpodobně nejmenší rakovnické knihy a také té nejkrásnější. Výstava dále přiblíží i významné ilustrátory nebo knižní nakladatele z Rakovnicka. V rámci doprovodného programu se uskuteční komentované prohlídky výstavy a další akce. Pozvánky najdete v kalendáři akcí na internetových stránkách městského informačního centra.

www.infocentrum-rakovnik.cz

DUCHOVNÍ PROGRAM

Brandýs nad Labem

27. 9. | středa | pod zámekem

19.00 přivítání relikvie sv. Václava
průvod do Staré Boleslavi

Stará Boleslav

27. 9. | středa | bazilika sv. Václava

20.00 Svatováclavský koncert a nešpory

28. 9. | čtvrtek | bazilika sv. Václava

8.30 mše svatá v kryptě sv. Kosmy
a Damiána
14.00 modlitba za národ u Palladia země
České
17.00 chrámový koncert -
soubor staré hudby Dyškanti

28. 9. | čtvrtek | Mariánské náměstí

10.00 poutní mše svatá - hlavní celebrant
Mons. František Václav Lobkowicz
OPraem, kazatel Dominik kardinál
Duka OP (Mši přenáší v přímém
přenosu Česká televize.)

KULTURNÍ PROGRAM

Stará Boleslav

28. 9. | čtvrtek | Mariánské náměstí

12.45–13.30 Járinky - dechovka
14.00–15.00 Karel Kahovec se skupinou
George & Beatovens
15.30–17.00 FF Band & Dasha
17.00–18.00 Divadlo Černý Petr
Vypečená pohádka
18.45 předání Svatováclavské plakety
19.00–20.00 Kamil Střihavka & Leaders

28. 9. | čtvrtek | Náměstí sv. Václava

12.00–20.00 Historické tržiště

28. 9. | čtvrtek | Rodinný klub Klíček

11.00–17.00 Středověký svatováclavský jarmark
20.00 Vychází průvod sv. Václava z rezidence

28. 9. | čtvrtek | restaurace v Pivovaře

15.00–18.00 skupina Antikvariát

28. 9. | čtvrtek | šenk U Starých časů

15.00–18.00 skupina New Banjo Trio

28. 9.–1. 10. | čtvrtek–neděle | Houštka

Houštka a Lázeňská ulice
Lidová pouťová zábava, lunapark a pouťové
atrakce, ukázky dobových řemesel, stánkový
prodej, občerstvení

28. 9. | čtvrtek | Houštka

20.30 Ohňostroj

podrobný program na www.brandysko.cz

Korouhev táboritů
v předpokládaných
barvách

O tábořském ševci

Přesněji o obyčejném ševci Svátovi, kterého měli Táborští rádi. Věděli, že když si k němu dají boty, budou je mít včas a dobře spravené. To ale platilo jen do jednoho deštivého odpoledne, kdy mu došla černá kůže na podešve.

Vzpomněl si, že na půdě je truhla po dědečkovi, který byl také švec. Když se prohrabával truhlou, objevil helmici, sudlici, cep a pláštěnku s našitým kalichem. Uvědomil si, že v Táboře není jediný husita, a co kdyby přišli křížáci? Sešel tedy z půdy a coby husita vyrazil na obhlídku. Lidem ale nešlo o křížáky, ti tu nebyli už sto let, ale spravit boty potřebovali. Jenže Sváta chodil na obhlídky každý den. Ještěže děti bývají pěkní uličníci. U hájku postavily velký stan a oblékly si pytle s nakresleným křížem. Jak je Sváta uviděl, ztuhl. „Křížáci jsou tady,“ vykřikl a už se hotovil k útoku. Ale došlo mu, že nikdy ani kuřeti neublížil. Tak raději uháněl domů, vzal si staré šaty, sedl k verpánku a o husitech už nechtěl ani slyšet.

Josef Grof

volný přepis © Pověsti z Tábořska (Jaroslav Wimmer); foto © Wikimedia Commons

Regionální muzeum sídlí v prostorách strakonického hradu. Během sezony návštěvníkům nabízí mimořádnou expozici dud a dudáctví, motocykly a zbraně světoznámé značky ČZ, vyhlídkovou věž Rumpál.

Otevřeno: září, říjen | úterý–neděle | 9–16 hod.

Výstavy

Růžena Pešková 16. 9. – 15. 10.

Výstava obrazů strakonické maličky představí nejen její abstraktní tvorbu, ale i krásné krajinné motivy z jižních Čech, Šumavy či Provence.

Strakonické retro 27. 9. – 31. 10.

Nejdůležitější strakonické kulturní, sportovní a společenské události od konce války v roce 1945 až do konce 80. let 20. století.

Strakonický hrad

17 kilometrů od Strakonice se v obci Hoslovce nachází unikátní vodní mlýn na horní vodu. Více než 400 let starý mlýn žije bohatou současností. Pro návštěvníky je připravena etnografická expozice, areál s domácími zvířaty a tradiční řemeslné akce s pečením chleba.

Otevřeno: září, říjen | úterý–neděle | 9–16 hod.

Řemeslné akce ve mlýně

23. 9. Výlov mlýnského rybníka – ukázky kuchyňské úpravy ryb spojené s ochutnávkou, grilovat se budou nejen kapři a makrely, ale i pstruzi.

28. 10. Posvícení – závěrečná akce této sezony ve mlýně. Paní pekařky upečou výborný domácí chléb v původní peci. Nebude chybět ani tradiční řemeslný jarmark.

tel.: +420 380 422 608

e-mail: informace@muzeum-st.cz

www.muzeum-strakonice.cz

Hoslovce – Rybářský den

Jindřichohradecký pedál

Jindřichohradečáci ukončí sezonu cyklistickým výšlapem

I letos proběhne v Jindřichově Hradě loučení s turistickou sezonou, a to ve znamení společného cyklistického výšlapu. Přes kopec na Hradec aneb Jindřichohradecký pedál se uskuteční v sobotu 30. září. Start i cíl je situován do prostor Sportcentra Bobelovka v místní části Otín.

Ve 13.00 hodin se na trať vydají účastníci nejdelšího z okruhů měřícího přibližně 29 km.

Vyjedou z Bobelovky směrem na Jindřiš, Rodvínov, Matějovce, Oldřiš, dále na Mutyněves, Vlčice,

Střížovice, směrem ke Krvavému rybníku a odtud do Hospříze, Blažejova a Jindřiše a zpět na Bobelovku. Na trati na ně bude čekat kontrolní otázka.

Ve 14.00 hodin se na startu sejdou účastníci kratší trasy o délce zhruba 7 km. Z Bobelovky se vydají na Šajbu, pak k rozcestí Kanclův, dále do Rodvínova, Jindřiše a zpátky na Bobelovku. Ve stejný čas vyrazí do terénu i účastníci pěšího výletu. Vycházka je situována směrem na Jindřiš a dále do části půvabného Jindřišského údolí a zpět.

Podzimní Pedál nebude ani letos ochuzen o doprovodný program. Ten zahrnuje v případě příznivého počasí sportovní aktivity jako frisbee, stolní tenis či badminton. Připraven bude rovněž tubing, tedy sjezd na speciálních duších na volné dráze pro malé i velké závodníky. S ukázkami své práce se představí malé házenkářky.

Pro účastníky akce bude opět nachystáno občerstvení, hudbou a mluveným slovem orámuje podzimní Pedál moderátor Michal Arnošt. Jedním z důležitých bodů programu bude jako již tradičně losování tomboly, jejíž hlavní cenou zůstává jízdní kolo. Předpokládaný čas zahájení losování je v 16.00 hodin.

Informační středisko město Jindřichův Hradec

ul. Panská 136/1, 377 01 Jindřichův Hradec

tel.: +420 384 363 546

e-mail: info@jh.cz

www.infocentrum.jh.cz

historický festival
táborská setkání
 15. – 17. ZÁŘÍ 2017

MIG 21
 BRATŘI EBENOVÉ
 LENNY
 VYPSANÁ FIXA
 LENKA DUSILOVÁ

Táborská setkání

Táborská setkání 2017

Máte rádi atmosféru středověku? Láká vás tradiční hudba, zpěv a veselí pod širým nebem? Pak si nenechte ujít již 26. ročník festivalu Táborská setkání. Ten letošní je věnován výročí povýšení města Tábor na město královské, od kterého letos uplynulo 580 let! Král Zikmund Lucemburský povýšil Hradiště hory Tábor 25. ledna 1437 na královské město a udělil městu práva Starého Města pražského a znak.

Historické centrum Tábora s několika náměstími, křivolakými uličkami i bohatou zelení za městskými hradbami ožívá na tři dny dávnou historií první poloviny 15. století. Časem, kdy se vlády nad městem ujal husitský vojevůdce Jan Žižka z Trocnova.

Programový „jídelníček“ je nepřeborný – ohňostrojnád vodní nádrží Jordán; noční průvod s pochodněmi, denní průvod v historických kostýmech; středověký jarmark; žebrácká ulička; koncerty duchovní, středověké, ale i současné hudby; vystoupení skupin historického šermu; rytířský turnaj na koních; dobové vojenské ležení; ohňová show; divadla pod širým nebem; výstavy; hry a soutěže pro děti. Vstupenky je možné zakoupit on-line.

Letos v rámci Táborských slavností vystoupí

MIG 21 • LENNY • Bratři Ebenové •
 Vypsaná fixa • Circus Brothers • Lenka Dusilová •
 a další...

Infocentrum Město Tábor
 Žižkovo nám. 2, 390 01 Tábor
 tel.: +420 381 486 230-3
 e-mail: infocentrum@mutabor.cz
www.visittabor.eu
www.taborskasetkani.eu
www.facebook.com/taborskasetkani

Nové putování pohořím kozorohů

Šumava je lék, který způsobuje závislost a navíc, jak zpíval Waldemar Matuška, les je dům, les je chrám, les je obraz, les je rám, les je voda živá, les, to je snad zázrak sám. Co dodat, snad jen to, že na Šumavě to opravdu platí na sto procent. Při mém letošním putování mě touha po poznání nepoznaného zavedla na místa, která podle mě mohou zajímat i vás.

Proč na Boubín?

Unikátní rezervace Boubínský prales v samém srdci Šumavy je dostupná například lokálkou z nejvyšše položené železniční stanice v ČR v Kubově Huti. Dobrým důvodem k návštěvě jsou až čtyřsetleté stromy nebo fakt, že prales je starší než tolik přečeňovaný lidský rod. Pozůstatky původních pralesů jsou dnes chráněny bedlivým okem zákona. S tímto je také při výstupu na Boubín potřeba počítat. Vlevo les, vpravo les, zastávka u Boubínského jezírka, dlouhé stoupání na vrchol k rozhledně a zpět po povalovém chodníku a zpevněné cestě. Pro mě nuda, ale protože jsem cestou potkával davy turistů, mnohdy s kočárky i malými dětmi, nechám si svůj názor raději pro sebe.

Debrník – vítejte v hraničním pásmu

Výlet na Debrník je zcela z jiného soudku. Neptkáte tu takřka ani živáčka. Mladí budou zírat, co to byla ostraha státních hranic, a pamětníci zatlačí retro slzu při vzpomínce na časy minulé. Každopádně výlet na Debrník nadchne nejen milovníka přírody, ale také odrostlého kluka, fotografa či příznivce „hůlkování“. Cesta je nenáročná, vhodná

pro rodiny s dětmi i kočárky. Cestou uvidíte opuštěná kasárna pohraniční stráže, základy zničeného zámku, který se nehodil do krámu, tankové záтары, kulometná hnízda nebo Ferdinandovo údolí a jezírko, kde se parádně činila bobří rodinka. Více se o místě dočtete na infopanelech.

Zaniklá osada Hůrka (Hurkenthal)

Chcete-li se vydat po stopách nedávné historie, na místa zaniklých vesnic v pohraničí, potom Hůrka je ideálním místem. Zaparkovat můžete na Nové Hůrce. Přestože jdete po zpevněné cestě, tatinčkové tlačící kočárky se slušně zapotí. Odměnou

Východ slunce, pohled z Churáňova

Povalový chodník pod vrcholem Boubína

Zaniklá obec Hůrka

Takhle se činí bobří

Ferdinandovo údolí, přechod do Německa

je zastávka na romantickém místě, bohužel s pohnutou historií. Sklářská ves založená roku 1732 při sklářské huti Hafenbrändlů měla od roku 1789 vlastní kostel, u kterého byla roku 1820 vystavěna hřbitovní kaple, která sloužila jako hrobka sklářských rodů Abelů a Hafenbrändlů. Býval tu také zámeček, hotel, hostinec, pošta, dva mlýny

Pohled na místa zaniklé vesnice Zhůří

a lesovna. Po odsunu německých obyvatel se obec ocitla v hraničním pásmu a stala se střelnicí. Budovy byly zničeny, pouze hřbitovní kaple přečkala dodnes. Ve hřbitovní kryptě bylo pochováno ve skleněných rakvích celkem 23 členů sklářské rodiny Abelů a také Josef Klostermann, otec spisovatele Karla Klostermanna. Tento fakt neunikl v roce

Hraniční kámen u zaniklé obce Pomezí

Jezero Laka

Sedlo Zlatý stoleček

1952 demoliční četě vojáků. Násilím otevřeli kryptu, oloupili nebožtíky a poté rakve s jejich ostatky vynosili ven, kde se do nich, opřených o zeď, učili střílet. Někteří, notně posilnění alkoholem, se pokoušeli dokonce s mrtvými tančit. Doklady svého řádění poté zakopali na hůreckém hřbitově.

Přes jezero Laka a Zlatý stoleček do Horních Ždánidel a Pomezí

Ze zaniklé osady Hůrka je to k jezeru Laka celkem nenáročná cesta, byť po červené. U jezera doporučuji posilnit se před další cestou. Do sedla na Zlatý stoleček je to krpál. Přestože mě při mém pěším výstupu nepředjel jediný cyklista, pokud tedy nepočítám dva obtlouštělé třicátníky na elektrokolech, zapotil jsem se. Dobrou zprávou je, že po dosažení sedla máte nejhorskší za sebou a dále už si to štrádujete jen z kopce. Po několika kilometrech

dojdete do zaniklé vsi Horní Ždánidla (Obersteindlberg), kde lze u všech někdejších domů nalézt alespoň nějaké ty více či méně zachovalé zbytky základů. Ale představit si, jaké to kdysi bývalo, vám pomůže jen projekt Album Šumavy připomínající rozevřenou knihu. Posledním zastavením je zaniklá ves Pomezí (Gsenget), těsně nad státní hranicí. Také zde jsou k vidění zbytky základů domů. Pro ty, co mají rádi adrenalin s překvapením, mohu doporučit výlet z Pomezí na státní hranici, kde je k vidění historický hraniční kámen. Cesta k němu ale není vůbec jednoduchá. Jednak díky polomu a navíc patří do kategorie „hledej a najdi“. Poté je ale už načase vydat se do Prášil. Cesta je nenáročná, jen trochu nudná, ale když si budete notovat „Na silnici do Prášil jeden mladý cestář žil...“, jde to samo.

Alois Rula

Na ITEPu o natáčení 2. série Policie Modrava

Nenechte si ujít skvělou zábavu na 13. ročníku veletrhu ITEP 2017. Přijďte ve dnech 21.–23. září 2017 do hal TJ Lokomotivy v Plzni a načerpejte nové informace, tipy na výlety od tuzemských i zahraničních vystavovatelů, užijte si bohatý doprovodný program ve znamení baroka, pojatý zábavnou formou povzbuzující lidskou zvědavost, zkrátka přijďte si užít plno legrace.

Těšte se na osobní setkání s herci z úspěšného seriálu Policie Modrava a autogramiádu. Během letošního léta se natáčela 2. série, a dříve než bude odvysílána premiéra dílů v televizi, dozvíte se přímo od režiséra Jaroslava Soukupa, herců Filipa Tomsy, Jany Bouškové a dalších hlavních hrdinů na ITEPu zajímavé, vtipné i napínavé historky, scénky či zážitky z natáčení. Do Křesla pro hosta usedne vítěz osmé řady StarDance Zdeněk Piškula, bývalý hokejový obránce Jiří Hanzlík, moderátor a herec Dalibor Gondík a zpěvák Ondřej Ruml.

Děti si každý den veletrhu užijí interaktivní zábavu, pohybová vystoupení, malování na obličej, program složený z pohádek, soutěží, tematicky tvořivých dílen, nově malované karikatur, karetní vědomostní hru Karty hraběnky lažanské, nafukovací planetárium a další.

Italskou hudbu sršící optimistickým nábojem a temperamentem přijede zahrát kapela La Vechia Miraglia, opět k nám zavítají zástupci italského Etnografického muzea ze San Michele all'Adige: „Na veletrh ITEP přijedeme již po čtvrté. A co nás do

Plzně na veletrh opět láká, proč se sem rádi vracíme? Je to rodinnou atmosférou, která na veletrhu panuje, usměvavými a přátelskými lidmi,“ s úsměvem říká Giovanni Kezich.

Ze Salaše Zbojská: „Srdečně zdravíme návštěvníky ITEPu, přijedeme opět moc rádi a přivezeme vám naše vyhlášené klobásky, výtečné sýry a tradiční slovenské halušky. Náš příběh Salaše Zbojská sahá v čase až k stavovským povstáním a vypráví o životě zbojníka Jakuba Surovca. Přijďte si poslechnout náš příběh u dobrého jídla.“

A nebude chybět pivovar Dampfbierbrauerei Zwiesel: „Pro nás se stal ITEP již tradičním milým setkáním s českými návštěvníky a kolegy. Je skvělé, že i my můžeme ve městě piva opět nabídnout návštěvníkům ochutnávku našeho zlatavého moku. Letošní ročník bude naší 10. návštěvou a prezentací na tomto veletrhu. A to je krásné, nemyslíte?“ Návštěvníci, přijďte si užít tohle vše a ještě mnohem víc na ITEP. Těšíme se na vás!

www.itep-plzen.cz

BAVÍME SE BAROKEM

PLZEŇSKÝ KRAJ

ITE@

ITEP

2017

Veletrh
cestovního ruchu
Plzeňského kraje
www.itep-plzen.cz

21. – 23. září 2017
TJ Lokomotiva Plzeň
VSTUP ZDARMA

KOMPLETNÍ TURISTICKÉ INFORMACE,
INTERAKTIVNÍ ZÁBAVA, HUDBA,
OCHUTNÁVKY, HRY PRO DĚTI...
Čt a Pá: 10:00 – 18:00
So: 10:00 – 17:00

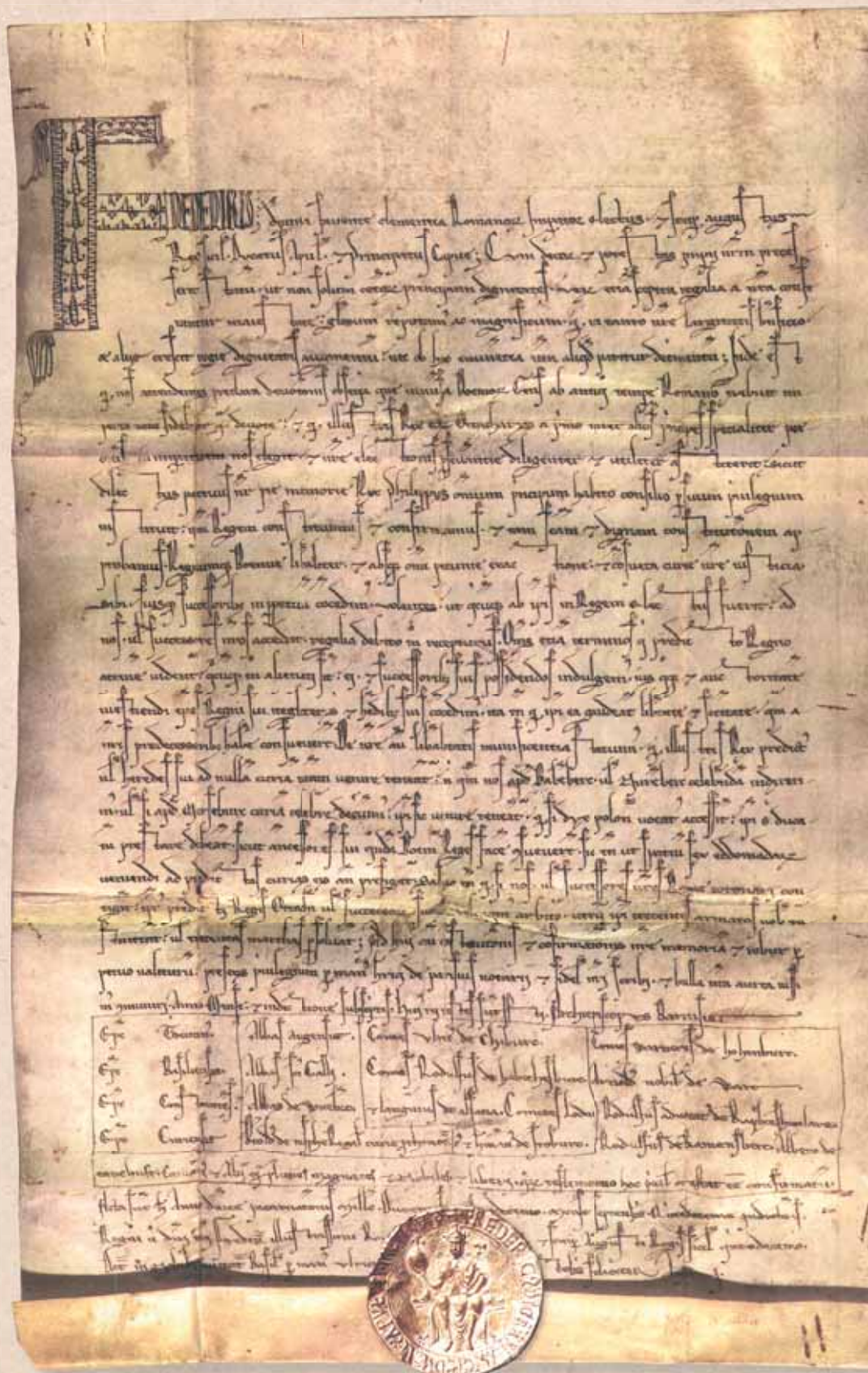
MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Marketingová podpora značky Západočeské baroko byla pořízena za příspěví prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR

Zlatá bula sicilská

Bulla Aurea Siciliæ je v podstatě soubor tří listin, vydaných Přemyslu Otakarovi I. 26. září 1212 v Basileji budoucím římským králem Fridrichem II. Důvodem byla odměna českému knížeti (1192–1193 a 1197–1198) a třetímu českému králi (1198–1230) za podporu Fridricha v boji o říšskou královskou korunu.

Pojem Zlatá bula sicilská je v odborné i populární literatuře vnímán jako logický soubor tří listin sepsaných v Basileji notářem Jindřichem z Pairis pro Fridricha II. V prvním privilegiu sicilský král Fridrich II. Přemyslu Otakarovi I. potvrzuje **královskou hodnost, starší výsady českého panovníka** obdržené od římských králů Filipa Švábského a Oty IV. Brunšvíckého a **udělení odznaků královské moci** každému, kdo bude zvolen v Čechách. Tak bylo zachováno právo české šlechty na volbu svého panovníka. Dále bylo českému králi potvrzeno **právo uvedení do úřadu pražských a olomouckých biskupů**, se zachováním svobod, které biskupové obdrželi od předchozích římských králů. Český panovník měl být nadále **osvobozen od všech povinností vůči říši**, kromě **účasti na říšských sněmech konaných nedaleko Českého království** a **povinnosti vypravit na korunovaci římského krále 300 jezdců** nebo zaplatit 300 hřiven stříbra za jejich vypravení. Zlatá bula sicilská potvrzovala také **vnitřní nezávislost českého státu** a jeho **formální začlenění do Svaté říše římské**.

Druhé privilegium je adresované Přemyslu Otakarovi I. a třetí jeho bratřovi Vladislavu Jindřichovi, moravskému markraběti. V podstatě se jedná o **seznam statků a zboží věnovaných Fridrichem II. oběma panovníkům**. Záhadou je pouze formulace ve třetí listině, která Vladislavu Jindřichovi potvrzuje zboží, „Mocran et Mocran“ se všemi právy a příslušenstvím. Výkladů je několik, snad se jedná o zahraniční léno nebo, a to je pravděpodobnější, o chybně označení notáře pro Markrabství moravské.

Význam buly je zpravidla spojován s udělením dědičného titulu královské hodnosti. **Skutečnost je ale jiná**. Již privilegium vydané knížeti Vladislavu II. (1158) obsahuje pasáž o dědicích královské hodnosti. Přesto Přemysl Otakar I. musel o dědičnost svého království bojovat. Právní význam buly poklesl čtyři roky po jejím vydání (1216), kdy byla nahrazena Zlatou bulou ulmskou. Neodkazuje se na ni ani Zlatá bula melfská (1231), která potvrzovala uvedení na trůn Václava I. Na významu jí dodala až panovnická koncepce Karla IV., ve snaze navázat na přemyslovskou tradici. Této skutečnosti využil národně obrozenecký proces 19. století, který prohlásil bulu dokladem historického nároku českého národa na vlastní státnost. Tak se Zlatá bula sicilská dostala do školních učebnic i veřejného povědomí. Pokud by se však dochovaly listiny o darování královské hodnosti Filipem Švábským a Otou IV. Brunšvíckým, její význam by byl zcela jiný. Faktem zůstává, že originál listiny je uložen v Národním archivu v Praze.

Luděk Sládek

Takto vypadá zabezpečení horní vyhlídky dnes

Pohled na vrcholovou část zříceniny hradu Tolštejn

Hrad Tolštejn bezpečnější a přívětivější

Obec Jiřetín pod Jedlovou ležící na úpatí Lužických hor v okrese Děčín se trvale snaží zvyšovat kvalitu služeb poskytovaných návštěvníkům zříceniny hradu Tolštejn a dalších turistických cílů v regionu. Proto se rozhodla, pro zvýšení bezpečnosti a zlepšení informačního servisu v areálu hradu, zrealizovat na podzim roku 2017 projekt s názvem „Rozvoj veřejné infrastruktury na hradě Tolštejn“.

Obsahem projektu je především rekonstrukce **zábradlí na horní vyhlídce** – dojde k výměně schodů, lávky a zábradlí tak, aby byla maximálně zvýšena bezpečnost návštěvníků pohybujících se na vyhlídkové plošině. Ta bude dále osazena **rozhledovými růžicemi** pro lepší orientaci v pohledech do krajiny Lužických hor, Českého Švýcarska a Šluknovského výběžku. V areálu hradu Tolštejn budou dále umístěny dvě vícejazyčné **informační tabule** se základními informacemi o hradě a jeho okolí.

Potřebnost realizace projektu je dána špatným stavem horní vyhlídky, který by mohl vést až k úplnému uzavření vstupu, což by mělo negativní dopad na návštěvnost a atraktivitu hradu. Růžice a info tabule pak umožní návštěvníkům získat základní informace o této významné dominantě a zlepší jejich orientaci v krajině Tolštejnského panství.

Uvedený soubor aktivit tvoří logický celek – etapu, která je jednoznačně zaměřená na zkvalitnění nabídky infrastruktury, služeb a využití kulturně-historického potenciálu Tolštejna pro rozvoj cestovního ruchu. Realizací dojde ke zvýšení atraktivity objektu, zvýší se bezpečnost a informovanost návštěvníků hradu.

Akce bude realizována do konce listopadu, lze tedy očekávat krátké uzavření přístupu na horní vyhlídku během vlastní výměny jejich kovových částí. O uzavírci bude obec informovat na www.obecjiretin.cz.

hradě Tolštejn. V nedávné minulosti provedla časově náročnou sanaci obvodových zdí, opravila věž a zřídila vyhlídkovou plošinu na jejím vrcholu. Část hradního nádvoří se nově vydláždila, byla obnovena šatlavna pro „černého rytíře“. V plánu je vybudování amfiteátru, úprava vstupu do hradu, zahradnické úpravy areálu, částečná obnova hlavního hradního sálu, úprava zeleně v okolí hradu či vybudování expozice středověké kovárny v prostorách věže.

Všem návštěvníkům přejeme mnoho silných a jedinečných zážitků jak na hradě Tolštejn, tak v celém Tolštejnském panství!

Jiřetín pod Jedlovou
Vinařská 32
407 56 Jiřetín pod Jedlovou
tel.: +420 412 379 231
mobil: +420 725 838 102
e-mail: bohoslav.kapralik@jiretin.cz
www.obecjiretin.cz

Díky rekonstrukci dostane stejný kabát jako níže položená vyhlídka na hradní věži

Celkové náklady byly vyčísleny na částku 553 487 Kč včetně DPH. Polovinu uhradí obec, druhá polovina je dotací Ministerstva pro místní rozvoj.

Obec Jiřetín pod Jedlovou tak pokračuje v postupné obnově a rozšiřování nabídky vyžití na

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt „Rozvoj veřejné infrastruktury na hradě Tolštejn“ je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Nová hra „Za tajemstvím čtyř živlů do Tolštejnského panství“ spuštěna!

Vítej, poutníče, v Tolštejnském panství! V kraji, jež svou mocnou silou utvářely a dodnes utváří čtyři živly přírodní a kde i člověk svou přítomnost nesčetněkrát obtiskl do všeho kolem. Přijmi výzvu a putuj s námi za poznáním našeho panství.

S ohnivým živlem poznáte pozůstatky zdejších sopek, navštívíte místa, co smrdí čertovinou, místa kde blesk či oheň se do krajiny podepsal. S živlem vodním se podíváte ke studánkám, rybníkům, přehradám, vodopádům a i na nějaký ten meandr dojde. K živlu země vážou se skály, suťová pole, staré lomy, jeskyně, štoly i pozůstatky tektonických dějů dávných časů. Živel větru vám představí místa, kde to pořádně fouká a fičí, místa, kde máte k nebi blíže a kde do kraje se ze široka rozhlédnouti můžete. K tomu pak navrch vás provedeme místy spjatými s člověkem, s pátým elementem, který v posledních staletích krajinu zdejší zásadním způsobem ovlivnil a proměnil. Poznáte místa, která se vážou ke zbožnosti zdejšího lidu, k řemeslné zručnosti či k památkám na dávné rody, které zde po jistou dobu vládu uchvátily.

Jak tedy na to?

1. Necht' si ctěná společnost mobilní aplikaci na tomto odkaze do svého sluhu kapesního nainstalovat ráči.
2. Necht' se při prvním spuštění napřímo nebo přes účet fejsbukový (o takovém buku jsem tedy nikdy neslyšel, ale prý skutečně ve Virtuálním panství roste a má se čile k světu) do aplikace přihlásit.
3. Necht' si pak společnost sama zvolí, který živl jest nejvíce s to její zvědavost uchvátit a kterému

Detail polepu herní schránky

se přednostně věnovati chce. Pokud se rozhodne pro všestranné poznání našeho panství (a já to

Herní zastavení Vodopád na Lučním potoce

tedy důrazně doporučuji), tak necht' posloupnost návštěv jednotlivých míst sobě dobře rozmyslí.

4. Na místě každém jest třeba tabulku s pečeti místa vyhledat, na QR kód čočku sluhu svého mobilního namířit, otázku kontrolní správně zodpovědět, a tím pro sebe pečeť místa toho získati.

5. Tento postup jest třeba stokrát zopakovati a pak se budete moci po právu naparovati, že znalcem našeho panství jste, ba co přímo expertem, který úcty a obdivu okolí svého požívati zajisté bude.

P. S.: Pořád usilovně přemýšlíme, jak budoucí experty panství našeho odměníme. Jen co na to přijdeme, prostřednictvím pergamenu webového informovati vás budeme. Necht' se vám hra líbí a jest zdrojem zábavy a potěšením z poznávání pro celou vaši výpravu!

Váš Vilda a jeho družina

Více na www.4-zivly.cz

Místní akční skupina
Český sever, z.s.
Národní 486
407 47 Varnsdorf
www.masceskysever.cz

Za tajemstvím čtyř živlů do
Tolštejnského panství

Herní zastavení Akvadukt na Potokách

Herní zastavení Rozhledna Jedlová

Příběh kluka, který přežil...

Otto Seidler, květen 2017

Otto Seidler se narodil 5. února 1930 v Mladé Boleslavi jako jediné dítě v rodině židovského obchodního cestujícího Emila Seidlera (1898 – asi 1942) a Marie, rozené Margoliusové (1906 – asi 1945). Otec pocházel ze vsi Studené (okres Benešov) ze sedmi dětí a maminka z Velkých Křepin (okres Pelhřimov) z osmi dětí. Rodiče se brali v roce 1928 v Kolíně, kde se patrně také seznámili v rodině otcovy sestry (Otýlie Marvanová, roz. Seidlerová). Do Kolína nastoupili po vyučení v Dolních Kralovicích jako obchodní příručí do prodejny textilu.

Po svatbě žili v Mladé Boleslavi postupně ve dvou domech v Žižkově ulici. Nakonec koupili v roce 1933 dům, v němž žije Otto dodnes. Otec nejprve od roku 1920 pracoval jako obchodní příručí pro firmu Eisler & Fuchs, jejíž obchod pak převzala firma Václav Mikuláš a spol. Otto vzpomíná, že s rodiči jezdili za příbuznými, zvláště za babičkou do Velkých Křepin – vlakem jen do Světlé nad Sázavou, dále pouze taxikem, protože nic jiného do obce nejezdilo. V roce 1938 sem dokonce odjel Otto v čase mobilizace a krátce tu chodil v Dolním Městě (asi 4 km) do základní školy. Rodiče ho sem poslali, když otec narukoval do Čáslavi v rámci mobilizace. Obávali se války, během níž by bydlení v blízkosti Škodových závodů nemuselo být pro jejich syna bezpečné.

Mladoboleslavskou základní školu Edvarda Beneše začal Otto navštěvovat od září 1936, v roce jejího dokončení. Po Mnichovu a demobilizaci se vrátil domů, kde dál chodil do školy, do Sokola a užíval si bezstarostnosti dětství. Nikdo z rodiny se do té doby nesetkal s žádným projevem antisemitismu, přestože matka byla v mateřské škole předsedkyní rodičovského sdružení a otec objížděl Mladoboleslavsko až po Jičín a nabízel galanterní zboží.

V roce 1939 prakticky všechno skončilo přícho-dem Němců. Obavy z toho, co přijde, měli však již dříve. Rodiče věděli o dění v Německu a hovořili dokonce i o vystěhování. To ale nebylo tak jednoduché. Jednak žádný stát Židy v té době nechtěl, navíc nebyla rodina tak majetná, aby si mohla dovolit jít s malým chlapcem vstříc neznámu. Řada bohatých mladoboleslavských židovských rodin také zůstala, nikdo však nepřežil. Na den, kdy nacisté vstoupili do města, si vzpomíná Otto jasně, jako by to bylo včera. Toho dne šli s maminkou do města, venku padal sníh s deštěm, byla za nehty lezoucí zima a oni viděli, jak přijíždí německé vojsko.

Posledního června 1940 Otto opustil školu, čtvrtou třídu, a následujícího dne se musela celá rodina vystěhovat ze svého domu. Všichni mladoboleslavští Židé, včetně rodin, které sem přišly z pohraničí a hledaly nový domov, se museli přestěhovat do zdejšího hradu, kde byli internováni. Původní hradiště z konce 10. století, založené Boleslavem II., od poloviny 13. století královský hrad, v 18. století přeměněný na kasárna, od roku 1940 sloužil jako internační tábor pro Židy. Ti odsud byli deportováni nejprve do Terezína a valná většina z nich dále do Polska. Rozsáhlé

S rodiči, kolem roku 1932

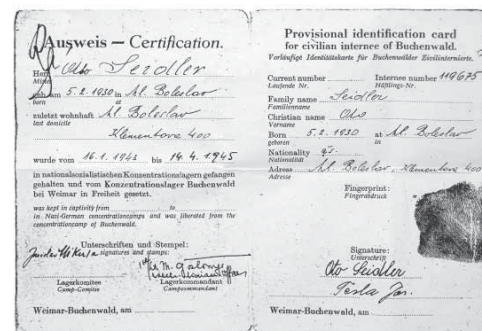
Telegram oznamující smrt Ottova otce

místnosti byly rozděleny rodinám podle počtu osob. Seidlerovi dostali přidělenou polovinu jedné z místností, kterou si přehradili nábytkem z domova. Nebyla tu elektrina, rozvody vody, na patře se nacházela jen jedna toaleta a jeden kohoutek na vodu. Do jejich domu se nastěhoval jakýsi Němec. Ironií bylo, že Ottův tatínek za něho musel platit daň jakožto úředně vedený majitel nemovitosti.

Otec poté, co ho propustili ze zaměstnání, pracoval jako dělník údržby silnic. V roce 1942 ho však zatkl gestapo, důvod se Otto nikdy nedozvěděl. Pamatuje si jen, že tatínek odešel 27. dubna na službu gestapa v Mladé Boleslavi, do 15. května 1942 jej věznili v mladoboleslavské věznici, poté byl převezen do Malé pevnosti Terezín. Maminka mu tam posílala 100 korun jako kapesné a od otce přišlo několik korespondenčních lístků. V Terezíně zůstal asi do července 1942, kdy byl transportován do vyhlazovacího tábora v polské Osvětimi, kde údajně 15. srpna 1942 zemřel. Tato smutná zpráva zastihla rodinu v podobě telegramu ještě na mladoboleslavském hradě.

V lednu 1943 dostali Otto s maminkou předvolání do transportu Cm (celkem 491 lidí), kterým 16. ledna 1943 odjeli z Mladé Boleslavi do Bohušovic a odtud šli pěšky, ve sněhu a mrazu, s batohy a vším, co jim dovolili nacisté vzít si s sebou, do terezínského ghetta. Co neunesli, dovezli za nimi nákladními vozy.

Po příchodu do ghetta prozatímně spali v průjezdech a chodbách, než byl Otto umístěn do

Dokumenty, které dostal Otto pro návrat domů po osvobození Buchenwaldu

Seznam tzv. Birkenau Boys, chlapců, kteří prošli v Osvětimi selekcí

budovy dnešního Muzea ghetta (L-417) a maminka do jiného domu, určeného pro ženy. V chlapeckém domově musel být dodržován určitý režim, protože tzv. třídy, obsazené 20–30 chlapci, byly zároveň ložnicemi zaplněnými palandami. Boleslavští chlapci měli velkou smůlu. V Terezíně se zdrželi jen velmi krátce a všichni odešli během jednoho měsíce transportem do Osvětimi, odkud se žádný z nich nevrátil. Krátce před transportem, na den svých narozenin (5. února 1942), Otto onemocněl spalou a dostal se na infekční oddělení. Díky tomu nemusela do transportu ani jeho maminka. V ghettu v kovárně pracoval nejmladší otcův bratr Bohumil Seidler (*1913). Tam také Otto nastoupil koncem roku 1943 nebo počátkem roku 1944 do „učení“. Kovali tu lopaty, krumpáče i další nářadí pro terezínské vězně.

V květnu 1944 musel Otto i s maminkou do transportu (Eb, 18. května 1944) také. Po několika dnech strasti plné cesty do neznáma projeli v nočních hodinách nechvalně známou branou vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau (Osvětim-Březinka). Vlak konečně zastavil. Strhl se nepopsatelný řev, doprovázený zlověstným psím štěkotem a brutálním bitím dozorců. Celou scénu z kategorie nejhorších nočních můr dokreslovala ostrá světla, která osvětlovala nástupiště obehané sloupy s ostnatými dráty. Celý transport odvedli bez selekce do tzv. rodinného tábora, označovaného v Birkenau jako sekce B11b. Tady byli rozděleni do baráků podle pohlaví a věku. Netušili, že tábor má být koncem června fyzicky likvidován. V Osvětimi vytetovali Ottovi na levé předloktí číslo A2494.

(dokončení na www.kampocesku.cz)

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

www.pamatnik-terezin.cz
www.facebook.com/TerezinMemorial

Teplice

Morový sloup od M. Brauna

Město Teplice je posazeno do příjemné krajiny mezi Českým středohořím a masivem Krušných hor, nedaleko od hranic se SRN. Historie města sahá až do nejvzdálenější minulosti. Nález horkých léčivých pramenů je datován již do roku 762. Další vývoj zařadil Teplice mezi nejstarší lázně v Evropě.

Teplický zámek

Jejich sláva dosáhla celoevropského rozměru, za což hovoří mnohé slavné osobnosti, které využily léčivosti teplických pramenů. Mezi nejslavnější návštěvníky patřil Johann Wolfgang Goethe, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Franz Liszt. Dříve bylo město pro svou výstavnost nazýváno „Malou Paříží“ či „Salonem Evropy“.

Po roce 1990 dochází v krátkém časovém období ke komplexní rekonstrukci lázeňských domů, které poskytují služby na nejvyšší úrovni. Město vybudovalo nový plavecký areál a zrekonstruovalo budovu Krušnohorského divadla. Bohaté kulturní zázemí nabízí Dům kultury a kina, včetně letního. V Teplicích také sídlí symfonické těleso – Severočeské filharmonie Teplice. Ta obohacuje kulturní

Výhled z parku k Pravřídlu

život v průběhu celého roku a v letních měsících nabízí své koncerty v lázeňském parku. V současné době má město téměř 52 tisíc obyvatel.

Teplice nabízejí zajímavou architekturu empírových i secesních staveb, dostatek přírodních i historických pozoruhodností. Přitažlivé pro návštěvníky je Zámecké náměstí se sochařským skvostem morového sloupu od Matyáše B. Brauna z roku 1718 a zámek, který je sídlem regionálního muzea.

Lázeňská atmosféra

Město Teplice je známo ale i jako tradiční výrobce zejména v oblasti skla a keramiky. Významní producenti z těchto míst jsou dostatečně proslaveni nejen u nás, ale i ve světě.

Hřebeny Krušných hor nabízejí vyžití vyznavačům cykloturistiky i milovníkům zimních sportů množstvím upravených a dobře značených tras a sjezdovek, z nichž nejznámější jsou v okolí Bouřňáku, Nového Města a Komáří vížky. Jižní část Teplicka je ohraničena chráněnou krajinnou oblastí Českého středohoří sopečného původu s nejvyšším vrcholem Milešovkou. Při návštěvě našeho kraje nemůžete opominout národní kulturní památku oseký klášter – klenot architektury zachycující stavební vývoj od románského umění až po baroko.

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Kde leží město Teplice?

- a) na úpatí Krušných hor
- b) v Jizerských horách
- c) ve Středočeském kraji

2. Jak se dříve říkávalo Teplicím?

- a) Malá Británie
- b) Malá Paříž
- c) Český Louvre

3. Čím jsou Teplice proslavené?

- a) nejstaršími lázněmi ve střední Evropě
- b) největším zámekem v ČR
- c) výrobou vína

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/soutez nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží ceny věnované městem Teplice.

Díky pobytu Giacoma Casanovy je věhlasný zámek v Duchcově.

Věříme, že při pobytu na Teplicku objevíte nečekané krásy našeho kraje a oceníte širokou škálu jeho možností.

Statutární město Teplice
Turistické informační centrum
 Benešovo nám. 840
 415 01 Teplice
 tel.: +420 417 510 666–8
 e-mail: tic@tepllice.cz
www.tepllice.cz

Botanická zahrada

Naučná stezka Cesta z města přiblíží historii a přírodu Podkrušnohoří

Město Klášterec nad Ohří leží na úpatí Krušných hor a Doupovských vrchů, které jsou vítaným cílem turistů. Lesy ČR spolu s městem Kláštercem nad Ohří a obcí Měděnec zpřístupňují novou naučnou stezku s názvem „Cesta z města“.

Pohled na město od Rašovických skal

Stezka vede z obce Útočiště u Klášterce nad Ohří do obce Měděnec. Vede zde modrá turistická značka, kterou nyní obohatí osm naučných tabulí, několik interaktivních prvků pro děti, altán k odpočinku a tři přístřešky. Naučná stezka měří sedm kilometrů a vede zalesněným údolím Širokého potoka. Stávala tu obec Venkov, jejíž historii připomene jedna z tabulí. Dále stezka míjí lyžařský areál Alšovka, kde jsou tabule dvě. Jedna s „retro“ snímky „jak se lyžovalo“ v jednotlivých historických etapách, druhá pak připomene zdejší oblíbené sportovní aktivity a také štolu Země zaslibená na Mědníku. Dalším lákavým cílem stezky je skalní útvar Sfingy u Měděnce.

Stezku lze jít oběma směry, buď z krušnohorského Měděnce, kde je úvodní tabule umístěna poblíž kostela Narození Panny Marie, a poté se jde

Na lyžích už odmla

Štola Země zaslibená

lesem dolů z kopce až do Útočiště, anebo se dá jít opačně. Stanoviště s interaktivními prvky pro děti, jako je dendrofon či leporela, je umístěné na kraji lesa, blízko obce Útočiště. Děti se zde dozví mnoho zajímavého o zdejší fauně a flóře. Další z naučných tabulí pak připomene historii mlýna na kaolin. Úvodní tabule stezky budou opatřeny QR kódy, které lze načíst v mobilní aplikaci, a získat tak veškeré dostupné informace.

Další informace vám poskytnou v informačním centru města.

Turistické informační centrum
nám. Dr. E. Beneše 85, 431 51 Klášterec nad Ohří
tel.: +420 474 359 687
www.klasterec.cz

Babí léto v Dolním Poohří – oslavy sklizně

K závěru léta v úrodném Dolním Poohří patří neodmyslitelně oslavy sklizně. Slavit budou pěstitelé chmele, vína, cibule či jablek. Pro širokou veřejnost je to příležitost zapojit se do tradičních slavností na sklonku léta a ochutnat úrodu.

Série zářijových slavností začne hned v pátek 1. září v **Žatci**, který už po šedesáté slaví Dočesnou neboli sklizeň chmele. Dvoudenní oslavy chmele a piva patří k nejnavštěvovanějším akcím v celém kraji. Přihlášeno je už 44 pivovarů a na několika pódiích ve městě se bude odehrávat bohatý hudební program. Bližší informace naleznete na www.docesna.cz.

Celokrajskou oslavou zemědělců, ale i řemeslníků a producentů potravin jsou Dožínky v **Perucí** na Lounsku. Letos se konají v sobotu 9. září a začnou v 11 hodin průvodem a předáním dožínkových věnců. Uvidíte historickou i současnou zemědělskou techniku, nakoupíte ve stáncích, v programu je množství hudebních vystoupení, divadelních představení či šermířských soubojů. Vstup i parkování jsou zdarma.

Račetice na Kadaňsku jsou vyhlášené pěstováním kvalitní cibule. Její vůně se bude linout dalším ročníkem Slavností cibule v sobotu 16. září. Vyzkoušet můžete sílu zdejší cibule a ochutnat spoustu jídel z ní, nechybí cibulové soutěže, hudební vystoupení či přehlídka zemědělské techniky. Další informace zjistíte na www.slavnosticibule.cz.

Dočesná v Žatci

Hned následující víkend oslaví město **Kadaň** sklizeň vína, pěstovaného v zahradách františkánského kláštera. Tradiční Svatováclavské vinobraní vypukne v sobotu 23. září. Čekají vás ochutnávky moštu, burčáku a vína i tradice spojené se sklizní, jako je třeba otevírání hory. V rámci slavností budou probíhat i zkrácené prohlídky kláštera zdarma, vstupné na vinobraní je 50 Kč, více na www.kultura-kadan.cz.

které z hudebních a divadelních vystoupení. Vstupné je 70 Kč, pro děti 30 Kč.

Destinační agentura
Dolní Poohří, o. p. s.
náměstí Prokopa Velkého 1951
438 01 Žatec
mobil: +420 731 086 714
e-mail: info@dolnipoochri.eu
www.dolnipoochri.cz

Hrad Kašperk

Restituce památek po roce 1989

(25 let)

Po sametové změně v roce 1989 došlo u nás také ke změnám v majetkoprávních vztazích soukromého vlastnictví. Soubory zákonů vydané do roku 1992 se týkaly tzv. restituce. Český řečeno šlo o nápravu způsobených škod obnovením původního právního stavu u zabaveného majetku po roce 1948, z období nacistické okupace nebo z období po roce 1945, a souvisejících s osobami, které byly obviněny po válce z kolaborace.

Zámek Slavkov

Po vydání restitučních zákonů požádala o navrácení majetku také řada potomků bývalé šlechty z dob habsburské monarchie. Zadostiučnění se dostalo především těm šlechtickým rodinám, které se po roce 1918 považovaly za rodiny české. Převážná většina z nich dnes ve svých původních sídlech žije, stará se o ně, zvelebují je, a snaží se je tak zachovat příštím generacím. Navzdory tomu, že jim byly vydány často v žalostném stavu. Vedle toho ne všichni restituenti s navráceným majetkem zacházeli ohleduplně, díky čemuž docházelo k nenahraditelným ztrátám. Poslední skupinou jsou

šlechtické rody, které řadu let usilují o restituce majetku, ale s ohledem na počínání jejich předků za nacistické okupace se jim nedaří majetky získat.

Známé restituované památky Čech

Český Šternberk – rodina Sternbergů
 Jemniště – rodina Sternbergů
 Dobříš – rodina Colloredo-Mansfeldů (zámek vydán na základě rozhodnutí soudu)
 Kokořín – potomci rodiny Špačků
 Mělník – rodina Lobkowiczů
 Radíč – rodina Oberthorů

Sázava – objekt byl vydán restituentkám, které ho prodaly státu

Strž – památník Karla Čapka – rodina Palivcova

Vysoký Chlumeč – rodina Lobkowiczů

Blatná – rodina Hildprandtů (objekt vydán na základě rozhodnutí soudu)

Orlík – rodina Schwarzenbergů

Kašperk – majitel město Kašperské Hory

Loket – majitel město Loket

Kláštevec nad Ohří – majitel město Kláštevec nad Ohří

Střekov – rodina Lobkowiczů

Častolovice – rodina Sternbergů

Doudleby nad Orlicí – rodina Bubnů z Litic

Humprecht – předáno do majetku města Sobotka

Chlumeč nad Cidlinou – rodina Kinských

Kost – rodina Kinských

Kostelec nad Orlicí – rodina Kinských

Nové Hrady – rodina Čerychů, zámek prodán

rodině Kučerových

Nové Město nad Metují – rodina Bartoňů

z Dobenína

Pecka – předána do majetku obce

Rychnov nad Kněžnou – rodina

Kolowrat-Krakovských

Skalka – zámek po restituci uzavřen / prodán

Svojanov – převeden do majetku města Polička

Valdštejn – dnes v majetku města Turnov

Hrad Český Šternberk

Známé restituované památky Moravy

Boskovice – rodina Mensdorff-Pouilly

Kroměříž – mobiliář vydán Arcibiskupství olomouckému

Lešná – dnes majetek města Zlín, mobiliář státní
 Náměšť na Hané – dnes v majetku obce Náměšť na Hané

Slavkov – dnes v majetku města Slavkov

Žďár nad Sázavou – rodina Kinských

Při letních toulkách krajinou českou, moravskou i slezskou jste jistě měli možnost navštívit některé z uvedených památek. Napište nám vaše postřehy, budeme moc rádi. Nejzajímavější příspěvky odměníme a zveřejníme v říjnovém vydání KAMu.

-lgs-

Věž kostela sv. Víta v Osečné

Osečná v Podještědí

Osečná (německy Oschitz) je město na severu Čech v Libereckém kraji, zasazené do malebné krajiny Podještědí. Leží asi 10 km jihozápadně od Liberce na úpatí Ještědsko-kozákovského hřbetu a Ralské pahorkatiny.

Historie zdejšího osídlení je poměrně dlouhá. Osada Osečná je poprvé zmiňována roku 1352 v souvislosti s nedalekým hradem Děvínem, i když byla pravděpodobně založena již o sto let dříve českým šlechtickým rodem Vartenberků, a to uprostřed obchodní stezky, která vedla z nedalekého Českého Dubu na Děvín. Jméno města je zřejmě odvozeno od slova osekat, což bylo to první, co se muselo před stavbou udělat – osekat les.

Na konci 14. stol. je doložen místní dřevěný kostelík sv. Víta. Roku 1444 byla osada zcela zničena. Tehdy bylo vystěhováno české obyvatelstvo a začali se sem stěhovat Němci. Roku 1516 kupuje hrad a město saský rod Biberštejnů a dne 8. dubna 1565 Karel Biberštejn pokládá základní kámen pro stavbu nového kostela, tentokrát kamenného. Stavba byla dokončena o tři roky později roku 1568.

Osečnou během její existence postihlo několik požárů, ten největší nastal 11. června 1825, kdy shořela velká část města. Ohni podlehl 25 domů, fara, radnice a věž kostela. Kříž na věži kostela, ve výšce 45 metrů, byl po svém posledním poškození vichřicí restaurován, pozlacen a znovu osazen. Tvoří tak jednu z typických dominant města.

Za zmínku stojí i to, že se v Osečné odehrává román Karoliny Světlé „Frantína“. Spisovatelka si zdejší kraj velmi oblíbila a v nedaleké Světlé měla svou chalupu, kam v létě společně se svým mužem (prof. Petr Mužák) jezdívala. Podještědí se tak stalo inspirací pro její dílo.

-red-

Restaurovaný kříž před osazením

Kotěrova kolonie v Lounech

Víte, že první zahradní město v Rakousku-Uhersku bylo postaveno v Lounech? Jedná se o unikátní architektonický komplex obytných domů pro zaměstnance železničních dílen.

Soubor domů zahradního města

Asi dva kilometry od centra města směrem k nádraží ČD se nachází ucelený komplex dvaapadesáti obytných domů, které byly postaveny známým architektem Janem Kotěrou. V roce 1909 byl Kotěra osloven vedením železničních dílen, aby vyprojektoval novou obytnou zónu na periferii města Lounech. Architekt použil tehdy velmi moderní myšlenku tzv. zahradního města, kde se mísí prvky života na venkově s městskými službami a komfortem, a vyprojektoval rezidenční zónu pro zaměstnance dílen. Na ploše několika málo kilometrů čtverečních umístil domy jak pro dělníky, tak pro střední management. Celý komplex doplnil o dvě prádelny, obchody, kostel, školu, lázně a hostinec. Bohužel první návrh byl příliš drahý a J. Kotěra musel své plány několikrát předělat a zlevnit.

Domy pro dvě až jedenáct rodin a dvě prádelny byly dostavěny v roce 1912. Projekt přerušila světová válka a druhá polovina se již nikdy nerealizovala.

Dnes můžeme obdivovat domy tzv. „geometrické moderny“, kdy stavební konstrukce domů je použita jako zdobný prvek a kombinace cihel, kamene a betonu tvoří drobné dekorativní a neopakovatelné ozdoby každé stavby.

Pokud máte zájem o prohlídku s průvodcem, kontaktujte informační centrum.

Městské informační centrum Lounech
Pražská 95, 440 01 Lounech
tel.: +420 415 621 102
e-mail: info@mulouny.cz
www.louny.eu

Realizace s pamětní deskou

text © Mgr. Blanka Tomášková

Václavská pouť – Lovosice

Pouť se koná 28. září a začíná Svatováclavskou mší v kostele sv. Václava od 10.30 hod. Stánky jsou otevřeny již od 9.00 hod. na Václavském náměstí, v lesoparku Osmička a v ul. Zámecká. Proběhne také tradiční průvod městem se sv. Václavem od 13.00 hod., který půjde od kostela sv. Václava.

Celý program pouti je rozdělen na jednotlivé scény a doplněn celou řadou zajímavých aktivit pro všechny generace. V lesoparku Osmička se představí od 12.30 hod. **ZUŠ Lovosice**, ve 14 hod. skupina **Relax**, od 15.30 hod. **Nestel Postel** a od 17 hod. **The Bigboš s.** Hlavními lákadly této scény budou od 18.30 hod. **LAURA A JEJÍ TYGRŮ** a od 20 hod. skupina **WOHNOUT**. Program na scéně zakončí od 21.30 hod. hudební skupina **TAM**.

Priznivci scény na Václavském náměstí se mohou těšit od 12 hod. na vystoupení sborů z **Coswigu** a **Lovosic**, od 13.30 hod. zde vystoupí **Dechový orchestr KS Lovoš**, v 15 hod. skupina **JTD**, od 16.30 hod. je připravena **ABBA STARS revival**, v 18 hod. se představí **HANA KŘÍŽKOVÁ & TOMÁŠ SAVKA** a od 19.30 hod. vás bude bavit skupina **Vitamín**.

Pro fandry elektronické hudby je připravena scéna U Stadionu. Milovníci Country si jistě přijdou na své na tenisových kurtech a multižánrová scéna na vás čeká U Sauny. V průběhu oslav můžete zhlédnout výstavu historických traktorů a strojů, navštívit historickou scénu u renesančního zámku

Václavská pouť v Lovosicích

na náměstí, nebo zábavně-naučnou zónu EKO-KO, a. s., na Osmičce. Zde jsou pro všechny zájemce připraveny projížďky na koních. Zájemcům doporučujeme také prohlídku kostelní věže, která je možná od 13 do 16 hodin.

Svatováclavská pouť je přístupná zdarma a vše o této významné regionální akci zjistíte na www.lokul.net. Těšíme se na vaši návštěvu.

Kulturní středisko Lovoš
8. května, 410 02 Lovosice
mobil: +420 773 686 482
e-mail: kslovos@atlas.cz
<http://kslovos.lovosice.com>

foto © KS Lovoš

Náchodský zámek ožije krásou doby vlády rodu Kuronských

Sobota 9. září bude na Státním zámku v Náchodě ve znamení oslav Petra Birona, vévody Kuronského a Zaháňského, za jehož vlády na náchodském panství započal velkolepý kulturní i sociální rozkvět města.

V programu již jedenáctého ročníku **Náchodských Kuronských slavností** se můžete těšit na pěvecká vystoupení žáků náchodských ZŠ i pěveckých sborů. Chybět nebude bohatý řemeslný trh s tvořivými dílnami, denní i noční prohlídky zámku oživené historickými postavami, slavnostní příjezd vévody s jeho družinou (ve 14 hodin) nebo představení dravých ptáků či šermířská vystoupení.

Pro děti je připraven pestrý doprovodný program. Jeho součástí jsou skákací hrad, workshopy, soutěže, jízda na koni a další. Vyvrcholením večera je koncert populární zpěvačky Bány Basikové s kapelou (vstup zdarma, od 20 hodin vstupné 100 Kč).

Zavítejte v tento den na náchodský zámek a prožijte dobovou atmosféru panského dvora i vy! Akce je součástí **Dně evropského dědictví**. V rámci akce bude možné zdarma navštívit Regionální muzeum v Náchodě, Výstavní síň Regionálního muzea, Park osobností města Náchoda, Výstavní síň Jana Letzela v Hotelu U Beránka, dále Muzeum starožitných kočárků, panenek a patentních listin nebo kostel sv. Jana Křtitele. Akce začíná v 10 hodin.

Městské informační centrum Náchod
Masarykovo náměstí 1
547 01 Náchod
tel.: +420 491 426 060
mobil: +420 778 411 680
e-mail: infocentrum@mestonachod.cz
www.mestonachod.cz

Rozhledna Bohdanka

Dobrý den, jako vždy jsem se opět těšila na nové číslo KAMu a potěšila jsem opět své cestovatelské srdce. Tentokrát mě zaujal článek „Víte (nevíte) o České republice“. Jsou tam zajímavá shrnutí a údaje, které by si každý správný Čech měl přečíst. A samozřejmě je zde spousta dalších zajímavých nápadů a nabídek.

S manželem jsme v důchodu, a pokud slouží zdraví, často cestujeme křížem krážem naší republikou. Naší prioritou jsou návštěvy rozhleden a můžeme se pochlubit, že jich máme 204 navštívených. Tento víkend jsme se byli podívat na rozhledně „Bohdanka“ u Bohdanče. Je to unikátní a jedinečná dřevěná stavba. Měří 52,2 m a je nejvyšší v ČR i v Evropě (co se dřevěných rozhleden týče).

Blanka Mrkvičková, Hradec Králové

Rozhledna Milíř

Jsem pravidelnou čtenářkou vašeho magazínu a jedna ze soutěžících, která se vždy těší na nové úkoly. Tentokrát bych se s vámi chtěla podělit o jeden mimořádný zážitek. Nedaleko Hradce Králové v obci Vysoká nad Labem došlo k zpřístupnění rozhledny Milíř.

Díky obětavosti celé obce Vysoká nad Labem a Sdružení pro obnovu rozhledny na Milíři vznikla nádherná stavba. Jedná se o unikátní trojbokou rozhlednu ze dřeva a oceli, jedinou svého druhu v ČR. Výška rozhledny je 31 m s šestibokou vyhlídkovou plošinou. Kdysi na tomto místě, krátce po druhé světové válce, stála rozhledna ze smrkové kulatiny vysoká 30 m, která byla pravděpodobně stržena v roce 1948, jak uvádí zápisy z obecní kroniky. Protože Vysoká nad Labem leží na křižovatce značených turistických cest a cyklotras, rozhledna se jistě brzy stane vyhledávanou turistickou atrakcí regionu.

Blanka Mrkvičková, Hradec Králové

Za zábavou i poznáním do Třebíče

Třebíč je město s řadou významných historických památek. Nabízí ale také spoustu atrakcí pro rodiny s dětmi. Děti se mohou vzdělávat v interaktivních expozicích, vyběhnout na spoustu rozhleden nebo se pobavit v aquaparku.

Interaktivní expozice Cesty časem se nachází v areálu trebičského zámku. Expozice určená pro děti a mládež nabízí poznání trebičské historie a historických řemesel netradiční formou. Na vystavených exponátech si děti mohou samy vyzkoušet práci starých mistrů. Celou expozici provází dvě historické postavy trebičských měšťanů, kronikář Suchenius a kupec Calligardi.

Rozhledny:

Dominantou města je **Městská věž**, která má 162 schodů a je vysoká 75 m. Ciferník věžních hodin o průměru 5,5 m patří k největším v Evropě.

Vodojem Kostelíček dříve sloužil k zásobování města pitnou vodou. V současnosti nabízí krásný

pohled na město a krátké nahlédnutí do historie i současnosti trebičského vodárenství formou audiovizuální projekce.

Rozhledna na Pekelném kopci měří 26,5 m a tyčí se na vrcholu Pekelného kopce. Kopec se váže k místní pověsti, kdy svatý Prokop zkontroloval ďábla a potom ho odhodil a ten dopadl na Pekelný kopec.

Aquapark Laguna nabízí kromě plaveckého bazénu řadu atrakcí v zábavní a relaxační části. Návštěvníci tak mohou plavání střídat se zábavou na 132 m dlouhém tobogánu, v divoké řece, vířivých vanách a mnoha dalších atrakcích. Součástí zábavní zóny je i venkovní bazén se slanou vodou.

V Třebíči také naleznete jediné science centrum na Vysočině. V interaktivním vzdělávacím centru **Alternátor** mají návštěvníci možnost vidět a zažít experimenty s různými přírodními jevy.

Bližší informace na www.visittrebic.eu.

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Jaké dvě postavy vás provedou Interaktivní expozicí Cesty časem?

- a) Pat a Mat
- b) kronikář Suchenius a kupec Calligardi
- c) bílá paní a vodník Česílko

2. Kolik schodů má Městská věž?

- a) 162
- b) 530
- c) 75

3. Kam odhodil sv. Prokop ďábla?

- a) na Ďáblův kopec
- b) na Čertův kopec
- c) na Pekelný kopec

? Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží ceny věnované městem Třebíč.

Přilba svatého Václava plná otazníků

Její specifický kopulovitý tvar s „křížkem“ na čele zná snad každý. Dá se ale vůbec něco prokazatelného vypátrat v tak vzdálených hlubinách času od 10. století směrem k dnešku?

Snad žádný legendární symbol nevzbuzuje i u renomovaných odborníků tolik otazníků

a neurčitých stanovisek. Příčinou je hlavně nánošek (kryt nosu) ve tvaru kříže a jeho spojení s přilbou. Odborníci jednu dobu tvrdili, že se jedná o jednotně vzniklý celek, dnes převažuje tvrzení, že jde o spojení běžné helmy s původní čelenkou severského typu, která měla být dle použité technologie vyrobena zřejmě v dnešním Dánsku. Na čelence ve tvaru kříže není vyobrazen Ježíš, ale severský bůh Ódin připoutaný k posvátnému stromu Yggdrasil. To bylo tehdy v Čechách interpretováno pro postupně vznikající křesťanské prostředí jako obraz ukřižovaného Krista a navíc to pozitivně podporovalo kult osobnosti svätce Václava. Sám Boleslav II. zařadil koncem 10. století přilbu jako relikvii k jeho ostatkům a společně se svatováclavskou drátěnou košilí a mečem byla vždy součástí Svatovítského pokladu a od počátku 13. století s nimi i vystavována. Jen v 15. století se přechodně nalézala na Karlštejně.

A pokud přilba vznikla náhodným stylem „co dům dal“, tehdejší výrobce by se určitě dnešním akademickým a učeným debatám smál potutelně pod vousy.

-babok-

Znojmo – hlavní město vína

Tímto přívlastkem bychom Znojmo mohli bezesporu označit ve dnech 15. až 17. září, kdy se zde bude konat Znojmské historické vinobraní, největší svátek vína v České republice.

Nenechte si ujít velkolepý průvod krále Jana Lucemburského a jeho družiny, který čítá na 450 kostýmovaných postav, jedinečnou ohňovou show nebo dobový ceremoniál znázorňující předávání královských práv do rukou konšelů. Uvidíte i trestání nepoctivých vinařů, dechberoucí jsou rytířské turnaje na koních.

Nejen historické nadšence zaujmou šermířská vystoupení, dobová tržiště, kejklíři, či ulička chudiny. Letos poprvé budete moci navštívit i středověkou krčmu, kde ochutnáte speciality připravené podle receptů z doby Jana Lucemburského.

Chybět nebude všudypřítomná nabídka lahodného vína a burčáku od místních vinařů. Ty si

vychutnáte v jednom z četných mázhauzů, na Vinném trhu, v prostoru u rotundy sv. Kateřiny nebo jen tak na ulici. Pro rodiny s dětmi je vyhrazena pohádková a herní zóna v hradebním příkopu.

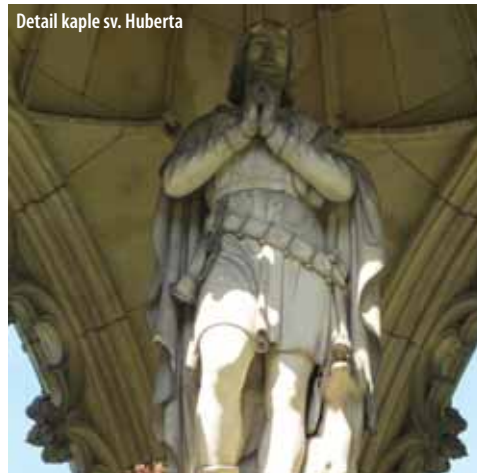
Připraven je pro vás bohatý hudební a kulturní program na celkem třinácti scénách, zakomponovaný do originálních historických kulís dobové architektury královského Znojma.

Přijďte si se svými blízkými a přáteli užít Znojmské historické vinobraní a nechte se unést jeho strhující atmosférou.

www.znojmskevinobrani.cz

Detail kaple sv. Huberta

Sv. Hubert – patron lovců

Pokud se rozhodnete navštívit Lednicko-valtický areál, neměli byste vynechat návštěvu kaple sv. Huberta. Uprostřed neogotické kaple je socha sv. Huberta obklopena sochami andělů. Kaple se tváří jako gotická, ale není to tak zcela pravda.

Jedná se o nejmladší stavbu Lednicko-valtického areálu, která vznikla teprve v roce 1855. Neogotická stavba je tvořena pískovcovými kvádry, které byly pro autentičnost opatřeny smyšlenými středověkými kamenickými značkami. Šlechtic Hubert se narodil kolem roku 655 ve Francii v regionu Akvitánie. Legenda praví, že na Velký pátek spatřil jelena, kterému mezi parožími zářil zlatavý kříž. „Proč stále jen hledáš a lovíš zvěř? Je na čase, abys začal hledat Boha!“ pravil sudokopytník a zmizel v lese. Podivný zážitek Huberta poznamenal. Získal pro víru v křesťanství většinu obyvatel Arden. Stal se biskupem v Maastrichtu a Lutychu.

Svatý Hubert je také patronem lovců, myslivců a střelců. Však se také u kaple v Lednicko-valtickém areálu konaly děkonné bohoslužby na ukončení honů. Je také ochráncem řezníků a kožešníků, matematiků, optiků, kovodělníků a co je nejzajímavější – výrobců matematických přístrojů.

Kaple sv. Huberta je pro cyklisty i pěší dostupná po červené turistické trase, nachází se asi 3 km severovýchodně od Valtic. Autem je nejkratší cesta od parkoviště u Rendez-vous u silnice spojující Valtice s Poštornou. Kaple je volně přístupná veřejnosti.

-red-

Kaple sv. Huberta, Lednicko-valtický areál

foto © Wikimedia Commons

Okolo Helfštýna

Jeden z našich největších hradů byl postaven v podstatě protiprávně. Slezský šlechtic Friduš (Fridrich) z Linavy, který pravděpodobně na konci 13. století hrad založil, neměl od krále Jana Lucemburského souhlas.

Rozsáhlá zřícenina leží asi 3 km od města Lipník na Bečvou a vévodí celému údolí Moravské brány. V jejím okolí najdeme mnoho atraktivních turistických cílů. Samotné město Lipník je vyhlášenou památkovou rezervací a kdysi přes něj procházela slavná Jantarová stezka. Mimo centrum se nachází komplex lipnického zámku a kláštera se zrekonstruovaným zámeckým parkem a zřejmě vůbec nejstarší střešní zahradou v Evropě. Kuriozitou je ulice Nábřeží Járy Cimrmana, která však v duchu jeho tradic neleží vůbec u vody. Při procházce kolem řeky Bečvy směrem na Helfštýn se nachází přírodní rezervace Škrabalka, která byla vyhlášena na ochranu lužních lesů a nivních luk kolem mrtvého ramene řeky. Projet se můžeme po cyklostezce Moravská brána, jež začíná v Palačově a měří 47 km.

Po červené turistické značce se můžeme dostat k dalšímu unikátnímu cíli – Zbrašovským aragonitovým jeskyním, které jsou jako jediné hydrotermální jeskyně u nás zpřístupněny veřejnosti. Využívá zde teplá uhlíčitá kyselka využívaná v místních lázních k léčbě převážně srdečných onemocnění. Nedaleko se nachází nejhlubší propast v České republice Hranická propast, jejíž měřená hloubka je 373 metrů, ale kde leží samotné dno, nikdo neví. Putování okolo hradu Helfštýna tedy může být opravdu velkým dobrodružstvím.

Alice Braborcová

Zapomenutý kraj větrných mlýnů

Málo obydlená krajina Oderských vrchů je doslova rájem pro cestovatele, kteří vyhledávají romantickou přírodu, ticho a klid. Drobné památky a neporušená příroda doslova pohladí po duši.

Nízký Jeseník, jehož součástí jsou Oderské vrchy, patří mezi turisticky opomíjené oblasti. Nenajdete zde houfy návštěvníků ani velká rekreační centra, pro nenáročné turisty je tu však ráj. Putovat se dá jak pěšky, tak i na kole. Údolí řeky Odry a její okolí připomíná nefalšovaný horský terén, zvláště část nad vesnicí Klokočůvek, kde řeka teče přírodním korytem a je obklopena bukovým pralesem. Romantické

využíván pro kulturní akce. Další zajímavý objekt je k vidění ve vesnici Partutovice a patří mezi naše nejhezčí větrné mlýny. Interiér vám ochotně zpřístupní majitelé bydlící ve vedlejším stavení. Další krásy Oderských vrchů lze obdivovat při procházce naučnou stezkou Stříbrný chodník, která má 13 stavení a měří 7,5 km.

poutní místo Panna Maria ve skále (Marias-kála) připomíná slavné Lurdy a můžete se občerstvit v malé výletní restauraci. V 19. století tu byly v provozu dřevěné vanové lázně. Pozoruhodným místem je obec Spálov, ve které fungovalo kdysi nejvíce větrných mlýnů v České republice, celkem sedm. Zachoval se jediný a nyní je po rekonstrukci příležitostně

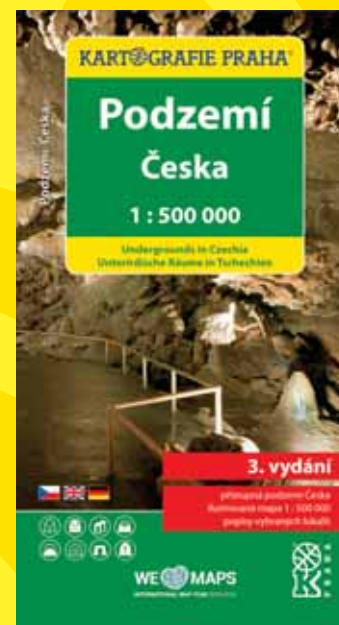
-aba-

foto © Wikimedia Commons, autor: Miloš Pospa

KARTOGRAFIE PRAHA®

Jak se jmenuje a kde se nachází jeskyně, která si v jedné známé pohádce o čertech zahrála peklo?

www.kartografie.cz

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží mapy věnované vydavatelstvím Kartografie PRAHA, a.s.

Sandra Vebrová
Teleskop aneb Letový deník vesmírné mise

Ve vesmírné lodi Teleskop se astronaut Jonáš spolu s robotem Edou (původně EDU – Electronic Device Unit) vydává na vědeckou misi po sluneční soustavě. Průběh pravidelně zaznamenává do letového deníku a konzultuje s řídicím centrem na Zemi nazvaném Kontrola a Evidence dálkových Letů Universe Browser – proto mu Jonáš zkráceně říká KEDLUB. Jeho mise je velice nebezpečná, protože má za úkol vydat se i tam, kam se ještě žádný astronaut nevydal. Naštěstí má na Zemi zvědavé pomocníky – Adama a Evu. Obrazově bohatě vybavená kniha je koncipována jako dobrodružný příběh s fakty o vesmíru a jeho zákonitostech, kterým provází hrdinové oblíbeného televizního pořadu Teleskop. Výklad rekapituluje zábavné kvízy a luštěnky.

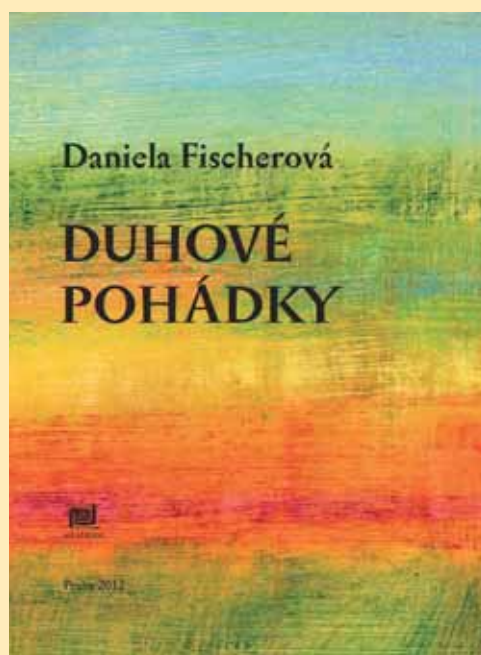
Kniha je určena dětem mladšího školního věku jako povinná výbava malých astronomů a astronautů.

- ?** Kolik planet má sluneční soustava?
- 8
  - 9
  - 10

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

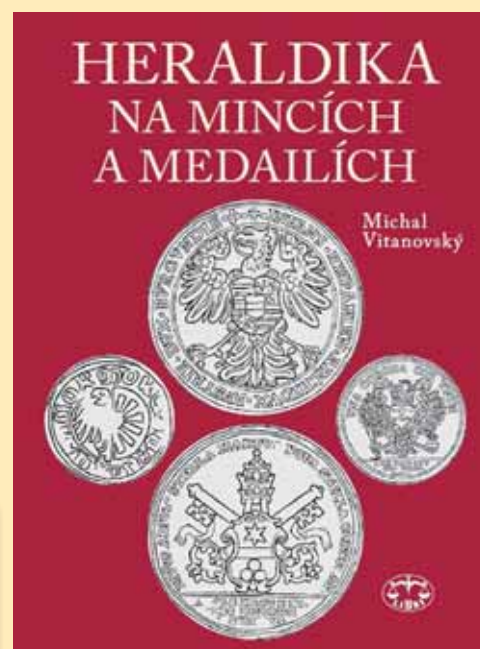
Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize www.ceskatelevize.cz/eshop nebo na telefonním čísle 387 222 555.

Daniela Fischerová
Duhové pohádky

Kniha o Zahradě... Na začátku je Zahrada bezbarvá a prázdná. Pluje nad ní smutné Slunko, je samo a nudí se. A pak se začnou dít čarodějné věci. Vznikají barvy a hvězdy a kuřata a pihy a taky soucit a důvěra a legrace a láska. Na konci je Zahrada plná života a barev a Slunko už se vůbec nenudí. Pohádky jsou doplněny krátkými poetickými básněmi o barvách.

cena: 268 Kč
www.meander.cz

Michal Vitanovský
Heraldika na mincích a medailích

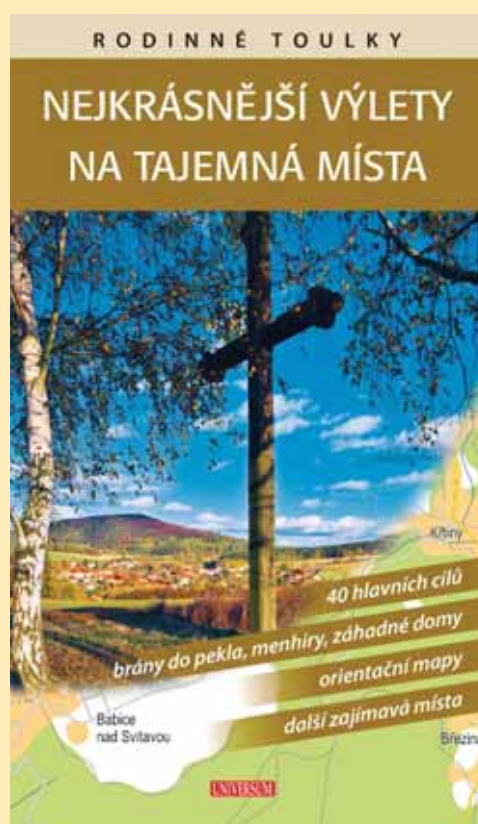
Publikace známého českého medailéra a sochaře se věnuje tématu zachycení erbů na mincích a medailích, které bylo zatím v odborné literatuře opomíjeno. Autor jednak seznamuje čtenáře s heraldickými pravidly a reáliemi, zejména se ale zaměřuje na chronologicky seřazené vybrané příklady mincí a medailí se znaky s informacemi o osobnostech a institucích, které erby na ražbách užívaly. Zároveň sleduje výtvarné zpracování mincí a medailí v souvislosti s uměleckými slohy, podle nichž je práce členěna. Jednotlivé slohové kapitoly jsou dále děleny na části věnované znakům panovníckým, šlechtickým, církevním a městským. Součástí knihy je rovněž bohatý obrazový doprovod a slovníček odborných pojmů.

cena: 320 Kč
www.libri.cz

Petr David, Vladimír Soukup
Nejkrásnější výlety na tajemná místa

Kde je u nás vstup do pekla? Jaké je prokletí domu, v němž bydlel jeden z našich nejznámějších masových vrahů? Mohou přízraky mrtvých za několik nevysvětlitelných nehod na dálnici D1? Kde byla nejstarší čarodějnická škola v Evropě? Kde se můžeme setkat se silnou pozitivní energií? To jsou stále otevřené otázky, na které lidé hledají odpovědi. Někde pomohli historici či archeologové, někde zůstává odpověď na pomezí skutečnosti a mýtů, jindy je to legenda, jejíž dozvuky sahají až do současnosti. V tradičních „rodinných toulkách“ zamíří „nejkrásnější výlety“ právě na tato tajemná místa. Můžeme se opravdu bát, nebo se „jenom“ vydat na výlet se zajímavým cílem.

cena: 299 Kč
www.universum.cz

Za pokladem orchidejí

Vydejme se společně mimořádnou oblastí s nejvyšším pohořím jihozápadního okraje karpatského horského systému, ale také rozlehlými chráněnými územími na česko-slovenské hranici. Vítejte v Bílých Karpatech.

Jelikož se dařilo oblast Bílých Karpat po mnoho staletí chránit a udržovat, dochovaly se skutečně přírodní poklady. Po rozsáhlých odlesněních, kdy docházelo k citlivým úpravám tehdejších přírodních podmínek, vznikly tisíce hektarů květnatých luk. Ty jsou pro dnešní Bílé Karpaty typické. Bělo-karpatské louky se tak staly územím s největším počtem vstavačovitých rostlin (orchidejí) ve střední Evropě.

Pohoří, jehož nejvyšším vrcholem je Velká Javořina (970 m), je chráněno ve slovenské části CHKO Biele Karpaty, na kterou pak na české straně navazuje česká CHKO Bílé Karpaty. CHKO má rozlohu

715 km² a osu tvoří pohraniční pohoří Bílé Karpaty. Jižně od města Strážnice zasahuje do CHKO Dolnomoravský úval a na východ od Luhačovic je součástí CHKO Vizovická vrchovina. Slovenská CHKO Biele Karpaty byla založena v roce 1979, česká CHKO Bílé Karpaty byla zřízena 3. listopadu 1980.

V krajině má výrazné zastoupení pískovec, slepenec i jílovec z období vrchní křídly až paleocén, ale také vápenec pocházející z jurských usazenin bradlového pásma. Za návštěvu rozhodně stojí Dolné bradlo, Horné bradlo, Sokolí kameň nebo Vršatské bradlá.

Právě pro tyto přírodní poklady byly Bílé Karpaty 15. dubna 1996 zařazeny mezi evropské biosférické rezervace.

Lucie Sládková

foto © Wikimedia Commons

Na kole nejen za barokem

Cykloturistika je zdravou a zábavnou formou k poznávání zajímavých míst. Východní Morava má jak řadu památek, tak i skvělé trasy, které k nim směřují.

Malebné město **Kroměříž**, vystavěné kolem Velkého náměstí, vás okouzlí krásnými zahradami, bohatými sbírkami Arcibiskupského zámku, ale také romantickými uličkami, řadou malých náměstíček, útulných restaurací, kaváren a cukráren. Cyklisté jsou zde vítáni, a to do slova. Ve městě funguje kempink určený cykloturistům. V turistickém informačním centru naleznete nejen informace a mapy, ale i možnost úschovy kol například během prohlídek památek.

Z Kroměříže se na kole vydejte podél řeky Moravy do **Uherského Hradiště**. Toto královské město

žije tradicemi, vínem a množstvím zajímavých staveb s bohatou historií. Za návštěvu stojí i **Slovácké muzeum**. Pokud budete jízdu znaveni, osvěžit se můžete ve zdejšímu akvaparku. Z Uherského Hradiště je to jen „skok“ do **Velehradu** a **Modré**. Život v období Velkomoravské říše dokumentuje **Archeo-skanzen v Modré**. Nejvýznamnější poutní místo Velehrad pak oslní ojedinělou bazilikou i duchem cyrilometodějské tradice.

Milovníci horského vzduchu si užijí trasy v **Beskydech** a **Javorníkách**. Rovinatá cyklostezka Bečva vedená údolím řeky Bečvy a jejích přítoků

Rožnovské Bečvy a Vsetínské Bečvy dává nahlédnout na okolní kopce, po jejichž úbočích a hřebenech jsou vedeny krásné trasy jako stvořené pro horská kola. Dřevo je zde od nepaměti důležitým stavebním materiálem. Důkazem toho je nejen dřevěný **barokní kostel ve Velkých Karlovicích**, ale také řada dřevěných staveb v celých Beskydech. Ty historicky nejceněnější jsou soustředěny ve **Valašském muzeu v přírodě** v Rožnově pod Radhoštěm a na Pustevnách.

Tipy na výlety po východní Moravě hledejte na www.kouzelnabaroko.cz a www.vmnakole.cz.

Kostel Nejsvětější Trojice, Kežmarok,
autor Karelj

Kostel svatého Františka z Assisi, obec
Hervartov, autor Ing. Mgr. Jozef Kotulič

Chrám sv. Mikuláše, Bodružal,
autor ZeliP

Kouzlo jedinečnosti

Počátky vzniku dřevěných kostelů východního Slovenska sahají až do 16. století. Některé z nich byly postaveny bez jediného hřebíku, což je dokladem velké zručnosti jejich stavitelů. Díky své jedinečnosti jsou vždy dobrým důvodem k výletu.

V oblasti Karpat se nachází okolo padesáti dřevěných sakrálních staveb zahrnujících římskokatolické kostely, evangelické artikulétní chrámy a řeckokatolické chrámy. Podle historických záznamů bylo těchto staveb původně tři sta, ale mnoho jich zaniklo v průběhu první a druhé světové války. Osm z těchto staveb bylo v roce 2008 zařazeno na seznam světového dědictví UNESCO, byly to dřevěné kostely **karpatského oblouku**: římskokatolické kostely v Hervartově a Tvrdošíně, evangelické

artikulární kostely v Kežmarku, Leštínách a Hronseku, kostely východního obřadu v obci Bodružal, Ladomirová a Ruská Bystré. Tři z kostelů dokonce zařadil Světový památkový fond do seznamu stovky nejhroženějších kulturních památek. Dřevěné kostelíky se nacházejí v oblasti obývané rusínskými menšinami, což kromě severovýchodního Slovenska znamená i část Zakarpatské Ukrajiny a haličskou oblast Polska. Jejich ojedinělost spočívá zejména v jejich architektuře a technologii výstavby.

Stavěli je na území, které vždy oplývalo dostatkem dřeva z bohatých lesů karpatského oblouku, a to hlavně z červeného smrku, jehož dřevo je nejlépe schopné čelit nepříznivým vlivům.

Nejstarší a současně nejhodnotnější je kostel sv. Františka z Assisi v Hervartově, jenž pochází z období kolem roku 1500. Chrám sv. Mikuláše ve vesnici Bodružal byl postaven v roce 1658, což jej řadí mezi nejstarší dřevěné sakrální stavby na Slovensku, a je vyzdoben unikátními nástěnnými malbami. Kostel v Kežmarku, postavený 1717 v barokním slohu, je považován za nejkrásnější svého druhu na Slovensku.

Andrea Kepplová

foto © Wikimedia Commons

Stezka korunami stromů Bavorský les

Návštěva Stezky v korunách stromů v Bavorském lese je velice lákavá. Od poloviny října zde vzniknou nové naučné stanice, které jsou zajímavé a unikátní. Zde se dozvíte mnoho informací a zajímavostí o živočiších, kteří žijí právě zde. Tak neváhejte a obohaťte se o nové zážitky i vy!

www.stezkavkorunach.cz

Böhmstraße 43, 94556 Neuschönau (Německo)

a NOVĚ otevřená Stezka korunami stromů Krkonoše

Navštivte Stezku korunami stromů Krkonoše, která se nachází v samém srdci majestátních lesů Krkonošského národního parku. Společně s námi poznáte jedinečnou přírodu Krkonoš, krásné lesy doslova od kořenů až po jejich koruny. Zde se totiž jako na jediné stezce přímo v podzemí nachází unikátní naučné centrum. Stanete se součástí lesního života a poznáte řadu živočichů i rostlin.

www.stezkalkrkonoze.cz

Krkonošská, 542 25 Janské Lázně

Bazilika sv. Jiří se nachází v areálu Pražského hradu. Byla založena roku 920 jako druhý kostel v oblasti tehdejší Prahy. S výjimkou několika prvků si zachovala ... daný přestavbou Pražského hradu po požáru.										
POMŮCKA: FAB, FUGA, OVM	TĚLO	1. DÍL TAJENKY	SNÍŽENÝ TÓN E	VÝROBCE KLÍČŮ	TITUL DOKTOR VĚD ZKR.	CITOSLOVCE POCHOPENÍ	CHEM. ZN. KOBALTU	ŽENSKÉ JMÉNO	NAZEV AUTOBAZARU	
BARVA V KARTÁCH				RUMUNSKÉ AUTO						
RANNÍ VLÁHA				FRANCOUZSKÁ REKA DĚJSTVÍ OPERY						
SCHOPNOST			STRUNNÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ FOUKAT				CHEM. ZN. GALIA OPAK TEORIE			
OZDOBNÝ PTÁK				ZN. KILOCOULOMBU KOČKOVITÁ ŠELMA		INIC. HER. RYCHLÉHO TO ZNAME- NÁ ZKR.			CHEM. ZN. ZLATA	
	ČÁST NOHY SMRTELNÁ CHOROBA				TROJICE MN. Č. ZAVÍT ŠROUBU					
ODVĚTY				V ZADNÍ ČÁSTI HUDEBNÍ ŽÁNŘ						
OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL			VÝROBCE NÁDOBÍ TVORENÉ NA STAVU						2. DÍL TAJENKY	SÍT ČERPACÍCH STANIC
OBĎELÁVAT ZÁHON RÝCEM				INIC. HERCE NOVÉHO VYSOKÉ KARTY			OZVĚNA NUŽE			
	ZNAČKA MILILITRU	BÝVALÍ EVROPANÉ OBLEK LOKAJŮ					INICIÁLY REŽISÉRA MOSKALYKA OSOBNOST			
CITOSLOVCE MLASKNUTÍ					ČÍVA VITÁLNI					
PODLAHOVÉ KRYTINY				DRUH HUDEBNÍ SKLADBY ZASĚVANY						ÚDERY
	NÁZEV PÍSMENE V SOUHLAS			CHEM. ZN. KŘEMIKU NÁZEV HLASKY Z		SVĚTLE HNĚDÁ BARVA PŘÍBLIŽNĚ				
PLOŠNÁ MÍRA			JMÉNO HEREČKY JONESOVÉ ZN. HELIA			ZVUK TROUBENÍ TLAK KRVE ZKR.				
ČÁST PRSTU						ZAÚPĚNÍ				
OPOTŘEBENÝ JÍZDOU						JIKRY SLOV.				

Správné odpovědi a výherci

Soutěže za měsíc červenec–srpen 2017

Celkem došlo 5 187 odpovědí, 4 835 z internetu a 352 dopisů, z toho 3 083 žen a 2 104 mužů

Brandýsko-boleslavské prázdniny

otázka 1: b) Houška
otázka 2: a) Fext
otázka 3: b) 1960
soutěžilo: 383 čtenářů; správně 364; špatně 19
výherci: Zuzana Bornová, Teplice nad Metují; Adéla Čáповá, Česká Skalice; Zuzana Hoffmannová, Praha 2; Veronika Libichová, Ústí nad Labem; Jitka Nosilová, Velké Hamry; David Černín, Ostrava; Vojtěch Hejtmánek, Hodonín; Ivo Kašpárek, Ostrava; Petr Kozojed, Opařany; Miloš Šiblík, Praha 4

CENTRUM BABYLON LIBEREC – zábava a relaxace

otázka 1: b) 3x denně
otázka 3: c) Sauna klub Afrikana
otázka 2: a) Královská zahrada
soutěžilo: 347 čtenářů; správně 334; špatně 13
výherci: Michaela Bělinová, Hořice; Klára Bližňáková, Zlín; Lada Kunetková, Radvslavice; Irena Machatá, Chrudim; Helena Straková, Plzeň; Barbora Ulmanová, Uhliřov; Jaroslav Doseděl ml., Litomyšl; Václav Drížhal, Pečky; Václav Materna, Lázně Bělohrad; Pavel Šlesinger, Přerov

Hradecko je správný cíl i pro děti!

otázka 1: a) v roce 1882
otázka 3: a) v Hradci Králové roku 1958
otázka 2: c) roku 1723
soutěžilo: 417 čtenářů; správně 402; špatně 15
výherci: Zdeňka Dufková, Hrotovice; Jana Petráková, Strakonice; Zdeňka Slovákova, Fulnek; Jaroslav Borůvka, Zbraslav; Robert Fanta, Pardubice; Milan Herka, Hodonín; Petr Krause, Jablonec nad Nisou; Tomáš Radoň, Hradec Králové; Václav Rojik, Plzeň; Jiří Vasil, Most

Jablonské kulturní léto

otázka 1: a) dřevěnou lžici
otázka 3: b) medvěď s berlou
otázka 2: b) Tichá Orlice
soutěžilo: 413 čtenářů; správně 390; špatně 23
výherci: Ivana Boudová, Hostivice; Olga Jiráčková, Sedčany; Marie Linhartová, Znojmo; Olga Žejšková, Křižanov; Jaroslav Bureš, Staré Město; Dalibor Děrgel, Rychvald; Vratislav Petr, Valtice; Ondřej Procházka, Valašské Meziříčí; Vlastimil Rehořek, Chrástava; Jiří Tichý, Rumburk

Kam s dětmi o prázdninách? Do Pardubického kraje!

otázka 1: b) hradu na Kunětické hoře
otázka 3: a) v Pardubicích
soutěžilo: 458 čtenářů; správně 452; špatně 6
výherci: Alena Čermínová, Ostrava; Bc. Marie Dostálová, Náměšť na Hané; Marie Fárová, Louny; Miroslava Hladová, Rokycany; Mirka Lhotáková, Pardubice; Irina Obradovičová, Cheb; Hedva Řihová, Vysoké Mýto; Renata Šotolová, Police nad Metují; Izabela Zemanová, Zlín; Pavel Stolina, Tábor

Město, které stojí za poznání – Ústí nad Labem

otázka 1: b) jeho věž byla vychýlena od kolmé osy téměř o 2 m
otázka 2: a) podle tehdejšího předsedy turistů Alexandra Erbena
otázka 3: b) Laboň
soutěžilo: 394 čtenářů; správně 383; špatně 11
výherci: Eva Černohlávková, Praha; Zdena Lentesová, Kynšperk nad Ohří; Jiřina Nesládková, Znojmo; Hana Samková, Blížkovice; Dagmar Slezáková, Kroměříž; Martina Toufarová, Praha; Štěpánek Fiala, Karlovy Vary; Zdeněk Kouba, Nová Paka; Jiří Kovář, Nová Bystrice; Evan Leistman, Újezd u Brna

Pojďte s námi do pohádky

otázka 1: c) strašidla a pohádkové bytosti
otázka 3: a) Plzeňský kraj, Břasy-Vranovice
otázka 2: b) bájný kníže Radouš
soutěžilo: 270 čtenářů; správně 266; špatně 4
výherci: Zdena Bučková, Letohrad; Lenka Gillová, Hradec Králové; Alena Jelínková, Benešov; Drahuš Kepplová, Benátky nad Jizerou; Renata Kodýtková, Pardubice; Marie Sobotková, Most; Jaroslava Suříčková, Prachatice; Mojmír Rovenský, Velká Bíteš; Josef Smolík, Beroun; Karel Uhlíř, Lanškroun

Putování Slováckem s věrnostním programem v kapse

otázka 1: c) Uherský Brod
otázka 3: a) Muzeum v přírodě Rochus
otázka 2: b) 13
soutěžilo: 417 čtenářů; správně 291; špatně 126
výherci: Hana Chrounková, Žeravice; Jaroslava Freiberková, Sezemice; Jitka Kiprová, Chodov; Pavlína Kopecká, Hlinsko; Dorota Machů, Koprivnice; Blanka Mrkvíčková, Hradec Králové; Jan Bláha, Beroun; Michal Dorica, Třinec; Eduard Ondráček, Brno; Jiří Ševeček, Brusperk

Město Česká Třebová – nejen železniční uzel

otázka: Jaké je obvyklé označení pro expozici lidových staveb, která je umístěna v přírodě?
odpověď: c) skanzen
soutěžilo: 442 čtenářů; správně 434; špatně 8
výherkyně: Pavlína Andonovová, Březno u Chomutova

Kartografie PRAHA

otázka: Jak se tato rozhledna jmenuje a kdy byla zahájena její stavba?
odpověď: Čížovka, 2012
soutěžilo: 352 čtenářů; správně 302; špatně 50
výherci: Věra Martinová, Panenský Týnec; Irena Matějková, Choceň; Miroslav Bucmař, Nová Paka

Edice ČT

otázka: Kolikáté výročí letos slaví magazín Objektiv?
odpověď: c) 30 let
soutěžilo: 506 čtenářů; správně 459; špatně 47
výherci: Zdenka Horáková, Teplice; Jana Načeradská, Suchdol; Otto Nevěčný, Hradec Králové

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?
odpověď: c) Solnice
soutěžilo: 390 čtenářů; správně 334; špatně 56
výherci: MUDr. Jitka Rozkocová, Liberec; Oldřich Kyllingr, Solnice; Vítězslav Stařinský, Ostrava – Nová Ves

Křížovka

... Nejčistší vzduch ve střední Evropě ...
soutěžilo: 398 čtenářů; správně 389; špatně 9
výherci: Alena Poláčková, Uherské Hradiště; Lea Šternerová, Plzeň; Martin Kuča, Brno
Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Tajenku křížovky a odpověď na fotohádanku nám zašlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo na adresu redakce. Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží mapu věnovanou vydavatelstvím Kartografie PRAHA.

a) Dačice (1950) b) Most (1934) c) Chrudim (1930)

PŘEDPLATNÉ

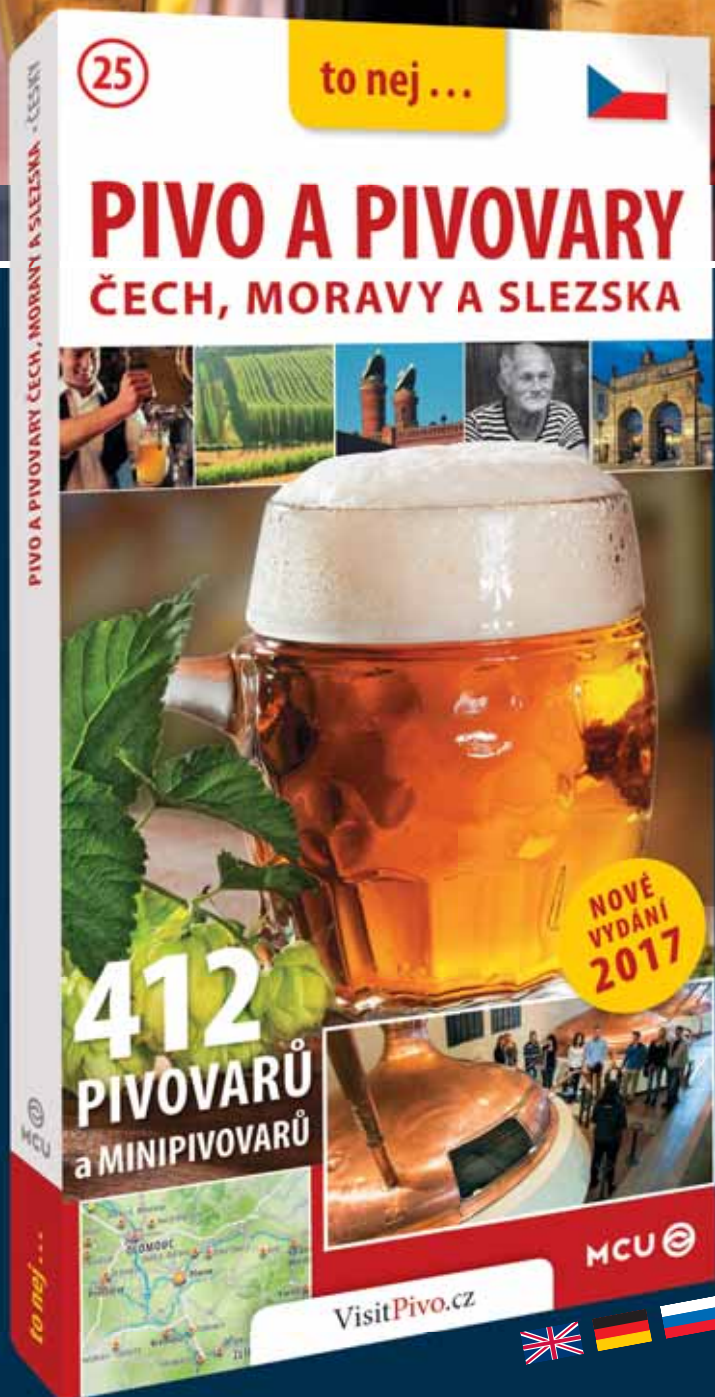

SEND Předplatné s. r. o. | Ve Žlíbku 1800/77 | 193 00 Praha 9
e-mail: send@send.cz | tel.: +420 225 985 225 | mobil: +420 777 333 370

REDAKCE KAM po Česku | Kubelíkova 30 | 130 00 Praha 3
e-mail: redakce@kampocesku.cz | tel.: +420 222 944 816-7 | mobil: +420 602 223 279

www.kampocesku.cz

25. titul z úspěšné a stále se rozrůstající řady „průvodců do kapsy“ provede návštěvníka ze zahraničí (ale i tuzemského turistu) po České republice prostřednictvím českého „národního nápoje“.

Tento **průvodce** se ostatním titulům z edice trochu vymyká – není primárně zaměřen na poznávání tradičních krás České republiky, tedy hradů, zámků, měst a památek UNESCO. Jeho cílem je poskytnout čtenářům stručné, ale přitom výstižné **informace o českém pivu** a pomoci jim zorientovat se v tom nejlepším, co jim může **české pivovarnictví** nabídnout. Kapitola věnovaná pivu a české kultuře zase umožní turistům ze vzdálených zemí alespoň částečně pochopit českou mentalitu a také vážnost, jíž se dobré pivo u nás těší. Vychází v **české, anglické, německé a ruské** verzi.

